

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

ZAKON

O ODBRANI

("Sl. glasnik RS", br. 116/2007, 88/2009, 88/2009 - dr. zakon, 104/2009 - dr. zakon, 10/2015 i 36/2018)

Glava I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se sistem odbrane Republike Srbije, nadležnosti državnih organa i Vojske Srbije u odbrani, prava i dužnosti državnih organa, autonomnih pokrajina, jedinica lokalne samouprave, građana, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika u odbrani, kao i druga pitanja od značaja za odbranu.

Član 2

Odbrana Republike Srbije ostvaruje se angažovanjem raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa, a obezbeđuje upotrebom Vojske Srbije i drugih snaga odbrane na zaštiti suverenosti, nezavisnosti, teritorijalne celovitosti i bezbednosti.

Osnovni cilj odbrane je odvracanje od napada i suprotstavljanje vojnim i nevojnim izazovima, rizicima i pretnjama bezbednosti zemlje i zaštita građana, materijalnih dobara i životne sredine.

Odbrana Republike Srbije sprovodi se jedinstvenim sistemom organizovanja priprema građana, državnih organa, organa autonomnih pokrajina, organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika za izvršavanje zadataka odbrane i rad i upotrebu Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u ostvarivanju i očuvanju bezbednosti Republike Srbije i njenih građana.

Odbrana Republike Srbije sprovodi se samostalno, a može se sprovoditi i u saradnji sa drugim državama i međunarodnim bezbednosnim organizacijama u okviru institucija sistema nacionalne, regionalne i globalne bezbednosti.

Član 3

Republika Srbija u oblasti odbrane ostvaruje saradnju s drugim državama i međunarodnim organizacijama i institucijama sistema nacionalne, regionalne i globalne bezbednosti u izgradnji i očuvanju mira u svetu i izvršava obaveze koje proističu iz članstva u Ujedinjenim nacijama i obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Član 4

Osnovni pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

1) **sistem odbrane Republike Srbije** je deo sistema nacionalne bezbednosti koji predstavlja jedinstvenu, normativno, strukturno i funkcionalno uređenu celinu, čiji je cilj zaštita suverenosti, nezavisnosti, teritorijalne celovitosti i bezbednosti Republike Srbije od svih oblika spoljnog i unutrašnjeg ugrožavanja u miru, vanrednom stanju i ratu;

1a) **odbrana Republike Srbije** je funkcija države kojom se obezbeđuje suverenost, nezavisnost, teritorijalna celovitost i bezbednost Republike Srbije; odbrana Republike Srbije obuhvata vojnu i civilnu odbranu;

1b) **subjekti sistema odbrane** su: građani, državni organi, organi autonomnih pokrajina, organi jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i Vojska Srbije;

2) **snage odbrane** u širem smislu su ljudski i materijalni potencijali Republike Srbije, a u užem smislu snage odbrane na osnovu zakona čine organizovane strukture subjekata sistema odbrane;

3) **vojna odbrana** je deo odbrane Republike Srbije koji obuhvata skup mera i aktivnosti usmerenih na pripreme za odbranu i odbranu Republike Srbije upotrebom Vojske Srbije;

4) **civilna odbrana** je deo odbrane Republike Srbije koji obuhvata skup mera i aktivnosti usmerenih na: pripreme za odbranu i odbranu Republike Srbije nevojnim sredstvima; obezbeđivanje uspešnog funkcionisanja državnih organa, organa autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, privrednih društava i drugih pravnih lica, zaštite i spasavanja i obezbeđenja uslova za život i rad građana i zadovoljenja potreba snaga odbrane u vanrednom i ratnom stanju;

4a) **civilna zaštita** je organizovan sistem čija je osnovna delatnost zaštita, spasavanje i otklanjanje posledica elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i drugih većih opasnosti koje mogu ugroziti stanovništvo, materijalna i kulturna dobra i životnu sredinu u miru i vanrednom i ratnom stanju;

5) **Vojska Srbije** je organizovana oružana snaga koja brani Republiku Srbiju od oružanog ugrožavanja spolja i izvršava druge misije i zadatke u skladu s Ustavom, zakonom i principima međunarodnog prava koji regulišu upotrebu sile;

6) **vanredno stanje** je stanje javne opasnosti u kojem je ugrožen opstanak države ili građana, a posledica je vojnih ili nevojnih izazova, rizika i pretnji bezbednosti;

7) **ratno stanje** je stanje opasnosti u kojem je oružanim delovanjem spolja ugrožena suverenost, nezavisnost i teritorijalna celovitost zemlje, odnosno mir u regionu, koje zahteva mobilizaciju snaga i sredstava za odbranu;

8) **pripreme za odbranu** obuhvataju aktivnosti snaga odbrane koje se zasnivaju na utvrđenoj strategiji odbrane, a sprovode se u skladu s planovima odbrane;

9) **odbrambeni interesi** su: zaštita suverenosti, nezavisnosti i teritorijalne celovitosti Republike Srbije; zaštita bezbednosti države i njenih građana; očuvanje mira i bezbednosti u regionu i svetu; vojna neutralnost i saradnja i partnerstvo sa državama i međunarodnim organizacijama u oblasti bezbednosti i odbrane;

10) **vojni izazovi, rizici i pretnje bezbednosti** ispoljavaju se u obliku: agresije, oružane pobune i drugih oblika upotrebom oružane sile;

11) **nevojni izazovi, rizici i pretnje bezbednosti** ispoljavaju se u obliku: terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti;

12) **ljudski resursi u odbrani** obuhvataju demografski potencijal države koji podleže obavezi odbrane, koji je sposoban i obučan za uključivanje u sistem odbrane;

13) **materijalni resursi u odbrani** obuhvataju prirodne, privredne, finansijske, informacione i ostale potencijale države, koji se angažuju za potrebe odbrane;

13a) **vojno postrojenje** je jedna ili više tehnoloških linija, pogona ili proizvodnih celina u okviru komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije, vojne jedinice i vojne ustanove koja je organizaciono i funkcionalno vezana za Ministarstvo odbrane i privrednog društva koje je u skladu sa zakonom registrovano za proizvodnju naoružanja i vojne opreme čiji je osnivač Republika Srbija, odnosno koje u celini ili delimično posluje kapitalom u državnoj svojini, u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom;

13b) **vojno skladište** je skladište sirovina, energenata ili gotovih proizvoda koje koristi komanda, jedinica i ustanova Vojske Srbije, vojna jedinica i vojna ustanova koja je organizaciono i funkcionalno vezana za Ministarstvo odbrane ili privredno društvo koje je u skladu sa zakonom registrovano za proizvodnju naoružanja i vojne opreme čiji je osnivač Republika Srbija, odnosno koje u celini ili delimično posluje kapitalom u državnoj svojini, u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom;

14) **Strategija nacionalne bezbednosti Republike Srbije** je najviši strateški dokument čijom realizacijom se štite nacionalni interesi Republike Srbije od izazova, rizika i pretnji bezbednosti u različitim oblastima društvenog života;

15) **Strategija odbrane Republike Srbije** je najviši strateški dokument u oblasti odbrane kojim se definišu stavovi o bezbednosnom okruženju, odbrambenim interesima, misijama i zadacima Vojske Srbije, struktura i funkcionisanje sistema odbrane;

16) **Doktrina Vojske Srbije** je osnovni doktrinarni dokument u kojem se definišu opšta opredeljenja o vojnoj delatnosti, organizovanju, pripremama, upotrebi i obezbeđenju Vojske Srbije u miru, vanrednom i ratnom stanju, u skladu sa Ustavom i Strategijom odbrane Republike Srbije i predstavlja okvir za izradu nižih doktrinarnih dokumenata;

16a) **doktrinarna dokumenta nižeg nivoa** su doktrine na operativnom nivou komandovanja, funkcionalne doktrine, pravila, uputstva i druga dokumenta kojima se razrađuju sadržaji Doktrine Vojske Srbije;

17) **Dugoročni plan razvoja sistema odbrane Republike Srbije** je dokument planiranja odbrane u kojem se utvrđuju dugoročni ciljevi i prioritete razvoja sistema odbrane, buduće sposobnosti sistema odbrane, sadržaj i dinamika razvoja sistema odbrane, finansiranje sistema odbrane i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj sistema odbrane;

17a) **Srednjoročni plan i program razvoja sistema odbrane** je dokument planiranja u kojem se utvrđuju srednjoročni ciljevi i prioritete razvoja sistema odbrane, sadržaj i dinamika razvoja sistema odbrane, finansijski okvir i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj sistema odbrane;

17b) **planiranje odbrane** je funkcija upravljanja sistemom odbrane čijom realizacijom se određuju ciljevi u oblasti odbrane i načini ostvarivanja tih ciljeva; planiranje odbrane se realizuje izradom strategijsko-doktrinarnih dokumenata, planiranjem razvoja i planiranjem upotrebe snaga;

18) **Strategijski pregled odbrane Republike Srbije** je dokument planiranja odbrane u kojem se daje pregled stanja odbrambenih sposobnosti i dostignutog stepena razvoja sistema odbrane, utvrđuju potrebne sposobnosti, strateška opredeljenja i prioritete razvoja sistema odbrane, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj sistema odbrane;

19) **sistem upravljanja vazдушnim saobraćajem**, u širem smislu, obuhvata jedinstvo organizacija, službi i jedinica, objekata, opreme i sredstava, veština, informacija i doktrine (regulativa i procedura) uspostavljenih radi omogućavanja bezbednog i efikasnog kretanja vazduhoplova u svim fazama manevrisanja, a sastoji se od međusobno ineraktivnih elemenata na zemlji i u vazduhu; **sistem upravljanja vazдушnim saobraćajem**, u užem smislu, je deo sistema nacionalne bezbednosti i jedinstven oblik civilno-vojnog organizovanja radi kontrole, zaštite i odbrane vazdušnog prostora, regulisanja i nadzora nad funkcionisanjem sistema i pružanja usluga u miru, ratnom i vanrednom stanju;

20) **upravljanje sistemom odbrane** predstavlja proces usmeravanja subjekata odbrane u izvršavanju njihovih obaveza i zadataka;

21) **demokratska i civilna kontrola Vojske Srbije** posebno obuhvata: kontrolu upotrebe i razvoja Vojske Srbije, internu i eksternu kontrolu troškova za vojne potrebe, praćenje stanja i obaveštavanja javnosti o stanju priprema Vojske Srbije, obezbeđenje slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja i utvrđivanje odgovornosti za vršenje vojnih dužnosti u skladu sa zakonom;

22) **transparentnost u finansiranju potreba odbrane** posebno obuhvata: predlaganje, pripreme, iskazivanje i kontrolu troškova sistema odbrane; prikazivanje ciljeva i zadataka za koje su neophodna odgovarajuća sredstva; podnošenje izveštaja o namenskom trošenju tih sredstava i stalnu kontrolu troškova sistema odbrane;

23) **multinacionalne operacije** su aktivnosti koje se preduzimaju u okviru sistema kolektivne bezbednosti i sistema kolektivne odbrane, u skladu s međunarodnim pravom i potvrđenim međunarodnim ugovorima;

24) **standard odbrane Republike Srbije (SORS)** je dokument koji se donosi u propisanom postupku za specifične potrebe odbrane i sadrži tehničke specifikacije ili kriterijume kojima se obezbeđuje da materijali, proizvodi, procesi ili usluge odgovaraju nameni i kvalitetu.

Član 5

Odbrana zemlje se ostvaruje:

- 1) organizovanjem i pripremanjem subjekata odbrane za izvršavanje zadataka u ratnom i vanrednom stanju;
- 2) preduzimanjem mera i radnji za rad subjekata odbrane i za upotrebu Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u ratnom i vanrednom stanju do konačnog otklanjanja ili prestanka opasnosti za zemlju;
- 3) preduzimanjem mera i aktivnosti na zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara i životne sredine u ratnom i vanrednom stanju;
- 4) učešćem u multinacionalnim operacijama.

Član 6

Priprema za odbranu je pravo i dužnost subjekata odbrane da planiraju svoje pripreme za izvršavanje zadataka odbrane i preduzimaju mere i radnje za rad i za upotrebu Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u ratnom i vanrednom stanju.

Osim priprema iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije sprovode pripreme za učešće u multinacionalnim operacijama.

Član 7

Dokumenti planiranja odbrane su: strategijsko-doktrinarni dokumenti, dokumenti planiranja razvoja i dokumenti planiranja upotrebe snaga.

Osnovni strategijsko-doktrinarni dokumenti su: Strategija nacionalne bezbednosti Republike Srbije, Strategija odbrane Republike Srbije i Doktrina Vojske Srbije.

Osnovni dokumenti planiranja razvoja su: Dugoročni plan razvoja sistema odbrane Republike Srbije, Strategijski pregled odbrane Republike Srbije i Srednjoročni plan i program razvoja sistema odbrane.

Osnovni dokumenti planiranja upotrebe snaga su Plan odbrane Republike Srbije i Plan upotrebe Vojske Srbije kao njegov sastavni deo.

Član 8

Pripadnici Vojske Srbije i drugih snaga odbrane dužni su da se uvek i u svim okolnostima pri izvođenju borbenih i neborbenih operacija pridržavaju pravila međunarodnog humanitarnog prava o postupanju s ranjenicima i zarobljenicima i zaštiti stanovništva i drugih pravila tog prava i međunarodnih standarda o upotrebi sile, u skladu s Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Pripadnik Vojske Srbije i drugih snaga odbrane ima pravo da odbije naređenje kojim se od njega traži postupanje suprotno Ustavu, zakonu i pravilima međunarodnog humanitarnog prava.

Glava II NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA U OBLASTI ODBRANE

Narodna skupština

Član 9*

Narodna skupština donosi zakone i druga opšta akta u oblasti odbrane i ostvaruje demokratsku i civilnu kontrolu Vojske Srbije.

Narodna skupština u oblasti odbrane:

- 1) odlučuje o ratu i miru i proglašava ratno i vanredno stanje;
- 2) usvaja Strategiju nacionalne bezbednosti Republike Srbije;
- 3) usvaja Strategiju odbrane Republike Srbije;
- 4) usvaja Dugoročni plan razvoja sistema odbrane Republike Srbije;
- 5) donosi zakone o potvrđivanju međunarodnih ugovora u oblasti odbrane i vojne saradnje;
- 6) propisuje mere odstupanja od ljudskih i manjinskih prava u ratnom i vanrednom stanju;
- 7) *(brisana)*
- 8) odlučuje o upotrebi Vojske Srbije van granica Republike Srbije;
- 9)* *(prestala da važi)*
- 10) odlučuje o visini sredstava za finansiranje potreba odbrane;
- 11) razmatra ostvarivanje Plana odbrane Republike Srbije;
- 12) nadzire rad službi bezbednosti;
- 13) vrši i druge poslove određene zakonom.

Godišnji izveštaj Vlade o stanju priprema za odbranu razmatra se na sednici nadležnog odbora Narodne skupštine.

Član 10

Kada Narodna skupština nije u mogućnosti da se sastane:

- 1) odluku o proglašenju ratnog stanja donose zajedno predsednik Republike, predsednik Narodne skupštine i predsednik Vlade;
- 2) mere odstupanja od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava u ratnom stanju zajedno utvrđuju predsednik Narodne skupštine, predsednik Republike i predsednik Vlade;
- 3) odluku o proglašenju vanrednog stanja donose zajedno predsednik Republike, predsednik Narodne skupštine i predsednik Vlade, pod istim uslovima kao i Narodna skupština;
- 4) mere kojima se odstupa od ljudskih i manjinskih prava u vanrednom stanju može propisati Vlada, uredbom, uz supotpis predsednika Republike.

Predsednik Republike

Član 11

Predsednik Republike, u skladu sa zakonom, komanduje Vojskom Srbije.

Predsednik Republike u oblasti odbrane naročito:

- 1) podnosi zajedno s Vladom Narodnoj skupštini predlog za proglašenje ratnog i vanrednog stanja;
- 2) daje saglasnost na nacrt osnovnih dokumenata planiranja razvoja;
- 3) usvaja Doktrinu Vojske Srbije, na osnovu predloga ministra odbrane i daje saglasnost na nacrt ostalih osnovnih strategijsko-doktrinarnih dokumenata;
- 4) naređuje sprovođenje Plana odbrane Republike Srbije;
- 5) *(brisana)*
- 6) usvaja Plan mobilizacije Vojske Srbije;
- 7) naređuje sprovođenje mera pripravnosti, opštu i delimičnu mobilizaciju;
- 8) usvaja Plan upotrebe Vojske Srbije i naređuje njenu upotrebu;
- 9) *(brisana)*
- 10) donosi smernice za izgradnju operativne i funkcionalne sposobnosti Vojske Srbije;
- 11) postavlja i razrešava načelnika Generalštaba Vojske Srbije, uz mišljenje ministra odbrane;
- 12) *(brisana)*
- 13) vrši i druge poslove određene zakonom.

Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana, predsednik Republike donosi: ukaze, direktive, naređenja, naredbe, smernice, odluke, pravila i druga akta.

Predsednik Republike obrazuje vojni kabinet za poslove iz svoje nadležnosti u oblasti odbrane.

Predsednik Republike svoja ovlašćenja u oblasti odbrane može preneti na ministra odbrane, osim odlučivanja o upotrebi Vojske Srbije, odlučivanja o postavljenjima, unapređenjima i razrešenjima oficira koja su u nadležnosti predsednika Republike na osnovu zakona i ovlašćenja za donošenje strategijsko-doktrinarnih i planskih dokumenata čije je donošenje u zakonskoj nadležnosti predsednika Republike.

Vlada

Član 12

Vlada utvrđuje i vodi politiku odbrane, predlaže i izvršava zakone i opšta akta Narodne skupštine koja se odnose na odbranu.

Vlada u oblasti odbrane naročito:

- 1) podnosi Narodnoj skupštini zajedno s predsednikom Republike predlog za proglašenje ratnog i vanrednog stanja;
- 1a) usvaja Procenu vojnih i nevojnih izazova, rizika i pretnji po bezbednost zemlje, na predlog ministra odbrane;
- 2) predlaže Narodnoj skupštini usvajanje Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije, Strategije odbrane Republike Srbije i Dugoročnog plana razvoja sistema odbrane Republike Srbije;
- 2a) donosi akcione planove za sprovođenje Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije i Strategije odbrane Republike Srbije;
- 3) usvaja Strategijski pregled odbrane Republike Srbije i Srednjoročni plan i program razvoja sistema odbrane, na predlog ministra odbrane;
- 4) usvaja Plan odbrane Republike Srbije, osim Plana upotrebe Vojske Srbije i Plana mobilizacije Vojske Srbije;
- 5) predlaže Narodnoj skupštini donošenje zakona iz oblasti odbrane, bezbednosti i Vojske Srbije;
- 6) predlaže Narodnoj skupštini donošenje zakona o potvrđivanju međunarodnih ugovora iz oblasti odbrane i vojne saradnje;
- 7) donosi Smernice za izradu Plana odbrane Republike Srbije, na predlog ministra odbrane;
- 8) usvaja Godišnji izveštaj o stanju priprema za odbranu i o tome izveštava Narodnu skupštinu;
- 9) odobrava planove odbrane organa državne uprave i utvrđuje njihovu organizaciju za rad u ratnom i vanrednom stanju;
- 10) propisuje mere pripravnosti subjekata sistema odbrane u ratnom i vanrednom stanju, osim pripravnosti Vojske Srbije;
- 11) predlaže predsedniku Republike sprovođenje mera pripravnosti i opštu i delimičnu mobilizaciju, osim mobilizacije Vojske Srbije;
- 12) *(brisana)*
- 13) odlučuje o određivanju pravnih lica koji su od značaja za odbranu Republike Srbije;
- 14) odlučuje o određivanju proizvoda i usluga od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije;

- 15) određuje vrste investicionih objekata i prostornih i urbanističkih planova od značaja za odbranu i bliže uređuje način i postupak postavljanja zahteva i obaveštavanja nadležnih organa za pripremanje, donošenje i sprovođenje prostornih i urbanističkih planova i obaveza investitora objekata od značaja za odbranu pri projektovanju, izgradnji i rekonstrukciji tih objekata po kojima su dužni da postupaju u skladu sa zakonom;
- 16) odlučuje o osnivanju i ukidanju vojnoškolskih i vojnih naučnoistraživačkih ustanova, o njihovom uključivanju u obrazovni i naučnoistraživački sistem Republike Srbije i o osnivanju budžetskih fondova za potrebe obezbeđenja sredstava za finansiranje vojnog obrazovanja i vojne naučnoistraživačke delatnosti;
- 17) propisuje načela i kriterijume za unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Ministarstvu odbrane, na osnovu predloga ministra odbrane;
- 18) propisuje kriterijume za raspoređivanje građana i materijalnih sredstava za potrebe odbrane i popune Vojske Srbije, na osnovu predloga ministra odbrane;
- 19) propisuje načela i kriterijume za organizaciju službi kriptozastite u Republici Srbiji, na predlog Ministarstva odbrane;
- 20) propisuje način i postupak sprovođenja mobilizacije, osim mobilizacije Vojske Srbije, kao i način i postupak izvršavanja vojne, radne i materijalne obaveze u ratnom i vanrednom stanju, na predlog Ministarstva odbrane;
- 21) propisuje način, postupak i mere zaštite poverljivih pronalazaka značajnih za odbranu, na predlog Ministarstva odbrane;
- 22) prati i usmerava istraživanje, razvoj, proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme;
- 23) preduzima mere za stvaranje, upotrebu, korišćenje, obnavljanje i razmeštaj rezervi za potrebe odbrane i obezbeđuje sredstva za finansiranje posebnih zadataka u odbrani u ratnom i vanrednom stanju, na osnovu predloga resornih ministarstava;
- 24) odlučuje o broju i rasporedu izaslanstava odbrane Republike Srbije i vojnih predstavništava Republike Srbije u inostranstvu, na predlog ministra odbrane;
- 25) *(brisana)*
- 26) vrši i druge poslove određene zakonom.

Član 13

U ratnom i vanrednom stanju, Vlada sprovodi odluke Narodne skupštine i predsednika Republike, koje se odnose na:

- 1) funkcionisanje državnih organa, organa autonomnih pokrajina, organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika na teritoriji Republike Srbije;
- 2) prelazak državnih organa s mirnodopske na organizaciju utvrđenu za ratno i vanredno stanje i njihovo funkcionisanje prema planovima odbrane;
- 3) preduzimanje mera za izvršavanje međunarodnih obaveza u vezi s postupanjem s ratnim zarobljenicima, stranim državljanima i njihovom imovinom.

Ministarstvo odbrane

Član 14

Ministarstvo odbrane, u okviru svog delokruga, predlaže i sprovodi politiku odbrane, izvršava zakone i međunarodne ugovore, opšta akta Narodne skupštine, Vlade i akta predsednika Republike iz oblasti odbrane.

Ministarstvo odbrane obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) izradu predloga Procene vojnih i nevojnih izazova, rizika i pretnji po bezbednost zemlje;
- 2) izradu nacarta Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije, Strategije odbrane Republike Srbije i Dugoročnog plana razvoja sistema odbrane Republike Srbije i usvajanje dokumenta za njihovu razradu;
- 3) izradu predloga akcionih planova za sprovođenje Strategije nacionalne bezbednosti Republike Srbije i Strategije odbrane Republike Srbije;
- 4) predlaganje Doktrine Vojske Srbije;
- 5) izradu predloga Strategijskog pregleda odbrane Republike Srbije;
- 6) izradu Srednjoročnog plana i programa razvoja sistema odbrane;
- 7) izradu predloga godišnjeg izveštaja Vlade o stanju priprema za odbranu;
- 8) izradu nacarta zakona iz oblasti odbrane, bezbednosti i Vojske Srbije, zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja vojnih osiguranika, vojnog obrazovanja, proizvodnje naoružanja i vojne opreme i drugo;
- 9) izradu nacarta zakona o potvrđivanju međunarodnih ugovora u oblasti odbrane i vojne saradnje i zaključivanje administrativnih ugovora za njihovo izvršavanje;

- 10) izradu platformi za vođenje pregovora i zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti odbrane i vojne saradnje i njihovo izvršavanje;
- 11) zaključivanje međunarodnih ugovora o saradnji s ministarstvima i oružanim snagama drugih država i zaključivanje administrativnih ugovora za njihovo izvršavanje (protokoli, memorandum i dr.);
- 12) planiranje i ostvarivanje međunarodne saradnje u oblasti odbrane i vojne saradnje;
- 13) pripremanje Smernica za izradu Plana odbrane Republike Srbije;
- 14) pripremanje i donošenje Uputstva o jedinstvenoj metodologiji za izradu planova odbrane i merama bezbednosti u izradi planova odbrane u skladu s odlukom i Smernicama za izradu Plana odbrane Republike Srbije;
- 15) izradu akata i planskih dokumenata na osnovu kojih se pripremaju, izrađuju i usklađuju planovi odbrane kojima se planiraju mere i radnje za rad građana, državnih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika i za upotrebu Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u ratnom i vanrednom stanju;
- 16) kontrolu priprema za odbranu i davanje prethodne saglasnosti na predloge planova odbrane koje izrađuju i pripremaju nosioci obaveze planiranja i njihovu usaglašenost s planovima razvoja sistema odbrane i usaglašenost s planovima koje izrađuje, priprema i donosi Vojska Srbije;
- 17) planiranje, pripremanje i kontrolu sprovođenja mobilizacije i aktiviranje subjekata sistema odbrane za izvršavanje zadataka u ratnom i vanrednom stanju, u skladu sa zakonom i odlukama nadležnih organa;
- 18) izvršavanje vojne obaveze i njeno usklađivanje sa izvršavanjem radne i materijalne obaveze u skladu s posebnim zakonom;
- 19) određivanje programa obuke i uređivanje načina i postupka planiranja i sprovođenja planova obuke građana za odbranu zemlje preko nadležnih teritorijalnih organa Ministarstva odbrane, u saradnji sa subjektima sistema odbrane i Generalštabom Vojske Srbije;
- 20) planiranje, saradnja i organizovanje civilno-vojnih odnosa u izvršavanju zajedničkih poslova u oblasti odbrane i bezbednosti;
- 21) uređivanje organizacije, zadataka, načina i posebnih uslova vršenja sportske, muzejske, arhivske, izdavačko-informativne, bibliotečko-informacione, muzičke i filmske delatnosti i drugih delatnosti za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije pod uslovima propisanim posebnim zakonom kojim se uređuju ove delatnosti;
- 22) uređivanje načina vrednovanja, čuvanja i razvijanja vojnih tradicija u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije (vojni veterani, zaštita spomen-obeležja u vojnim objektima i spomen-sobe) i načina saradnje sa udruženjima koja neguju tradicije oslobodilačkih ratova Srbije;
- 23) uređivanje sistema selekcije, klasifikacije, karijernog vođenja i savetovanja i psihološke delatnosti u skladu sa zakonom;
- 24) organizovanje, modernizaciju i unapređenje telekomunikaciono-informatičkog obezbeđenja i sredstava posebne namene za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i kriptozastite za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i drugih državnih organa;
- 25) uređivanje načina i postupka usklađivanja telekomunikaciono-informatičkog obezbeđenja, telekomunikacionih i računarskih mreža i sredstava s potrebama odbrane pod uslovima propisanim posebnim zakonom;
- 25a) uređivanje načina, postupka, racionalizacije i unapređenja saobraćaja i transporta ljudi i sredstava u sistemu odbrane;
- 26) propisivanje načina i posebnih uslova i postupaka za uređenje i pripremu teritorije i akvatorije za potrebe odbrane;
- 27) određivanje i propisivanje zaštitnih zona oko vojnih kompleksa i vojnih objekata i mera njihove zaštite, obeležavanja i ovlašćenja za pristup tim objektima;
- 28) uređivanje načina i postupka istraživanja, razvoja, proizvodnje i prometa naoružanja i vojne opreme za potrebe Vojske Srbije;
- 29) opremanje i naoružavanje Vojske Srbije i drugih snaga odbrane, sprovođenje postupka nabavki u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke i materijalno obezbeđivanje Vojske Srbije;
- 30) planiranje, upravljanje, kontrolu i sprovođenje bezbednosno-obaveštajnih poslova od značaja za odbranu u skladu sa zakonom;
- 31) planiranje i organizovanje školovanja i usavršavanja za rad na poslovima odbrane i bezbednosti zemlje i nadzor nad radom vojnih škola u skladu s posebnim zakonom;
- 32) razvoj vojnog obrazovanja i vojne naučnoistraživačke delatnosti od značaja za odbranu i Vojsku Srbije i uređivanje načina i postupka za njihovo usklađivanje s opštim sistemom obrazovanja i naučnoistraživačke delatnosti u Republici Srbiji pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuju ove delatnosti;
- 33) organizovanje, planiranje, sprovođenje i razvoj naučnoistraživačke i inventivne delatnosti od značaja za odbranu;
- 34) statusna i druga pitanja pripadnika Vojske Srbije u skladu sa zakonom;

- 35) donošenje akata o organizaciji Ministarstva odbrane i Vojske Srbije;
- 36) obrazovanje i organizovanje finansijske službe u Ministarstvu odbrane, komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije i vojnim jedinicama i vojnim ustanovama koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane u skladu s propisima o budžetskom sistemu;
- 37) obrazovanje i ukidanje izaslanstava odbrane i vojnih predstavništava, u skladu s odlukom Vlade o broju i rasporedu izaslanstava odbrane i vojnih predstavništava Republike Srbije u inostranstvu;
- 38) organizovanje i unapređenje informacionog sistema u oblasti materijalnog i finansijskog poslovanja za potrebe finansijskog izveštavanja, saglasno usvojenim standardima;
- 39) bliže uređivanje načina i postupka izrade predloga srednjoročnog i finansijskog plana u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem;
- 40) planiranje, organizovanje, izvršenje i kontrolu materijalnog i finansijskog poslovanja;
- 41) planiranje, organizovanje, nadzor i izgradnju vojnih objekata, kao i investiciono održavanje objekata infrastrukture na korišćenju u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije;
- 42) pribavljanje, raspolaganje, korišćenje, upravljanje i održavanje nepokretnih stvari za vojne potrebe, stambenih zgrada, stanova, garaža, poslovnog prostora za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i objekata za privremeni smeštaj profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i zaposlenih u Ministarstvu odbrane;
- 43) propisivanje načina i postupka popisa nepokretnosti za posebne namene koje koriste Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije i vođenje vojnog katastra pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje državni premer i katastar;
- 44) nadzor i upravljanje nad privrednim društvima registrovanim za proizvodnju naoružanja i vojne opreme čiji je osnivač Republika Srbija, odnosno koja posluju kapitalom u većinskom državnom vlasništvu u skladu sa zakonom i aktom osnivača;
- 45) pribavljanje, raspolaganje, korišćenje, upravljanje i održavanje nepokretnih i pokretnih stvari za reprezentativne potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije u zemlji i inostranstvu;
- 46) uređivanje načina i postupka planiranja, organizovanja, sprovođenja i kontrole bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara i eksplozija u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije pod uslovima propisanim zakonima kojima se uređuju ove delatnosti;
- 47) uređivanje načina i postupka planiranja, organizovanja, sprovođenja i kontrole zaštite životinja i zdravstveni nadzor nad proizvodnjom i prometom namirnica i predmeta opšte upotrebe u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije;
- 48) propisivanje načina i postupka planiranja, organizovanja, sprovođenja i kontrole metrološke delatnosti za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje metrološka delatnost i međunarodnim propisima i standardima;
- 49) propisivanje načina i postupka planiranja, organizovanja, sprovođenja i kontrole poslova standardizacije (operativna, materijalna i administrativna), tipizacije i unifikacije proizvoda i usluga, objekata i uređaja za potrebe odbrane i Vojske Srbije i izdavanja saglasnosti pod uslovima propisanim posebnim zakonom kojim se uređuje standardizacija i zaključenim međunarodnim ugovorima;
- 50) propisivanje načina i postupka organizovanja poslova izrade nomenklature i kodifikacije stvari za posebne namene koje koriste Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije;
- 51) uređivanje postupka za ocenjivanje usaglašenosti u istraživanju, razvoju i proizvodnji naoružanja i vojne opreme, izvođenju radova i vršenju usluga za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije pod uslovima propisanim posebnim zakonom kojim se uređuje ova delatnost i prihvaćenim međunarodnim propisima, standardima odbrane i srodnim dokumentima;
- 52) donošenje standarda odbrane Republike Srbije (SORS), propisa o kvalitetu proizvoda i srodnih dokumenata, metroloških uslova i uputstava za pregled merne opreme u oblasti odbrane;
- 53) propisivanje načina određivanja taktičkih i tehničkih nosilaca za naoružanje i vojnu opremu i ostala sredstva u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije;
- 54) saradnju i koordinaciju sa organima državne uprave i ostalim državnim organima, organima autonomnih pokrajina i organima jedinica lokalne samouprave u pripremanju i sprovođenju planova odbrane i izvršavanju propisanih nadležnosti, prava i dužnosti;
- 55) organizaciju, prenošenje i sprovođenje mera pripravnosti, mobilizacije i popune državnih organa, organa jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika;
- 56) zajednički civilno-vojni sistem upravljanja vazдушnim saobraćajem za potrebe odbrane pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje vazdušni saobraćaj;
- 57) zajednički civilno-vojni sistem upravljanja unutrašnjim plovnim putevima i ratnim režimom plovidbe pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje unutrašnja plovidba;
- 58) donošenje akata o osnivanju vojnozdravstvenih ustanova primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite;

58a) uređivanje planiranja razvoja sistema odbrane;

59) druge poslove određene zakonom.

Ministar odbrane u obavljanju poslova iz stava 2. ovog člana donosi: naređenja, naredbe, naloge, odluke, pravila, smernice, uputstva i propise i druga akta za koje je ovlašćen ovim zakonom i drugim zakonima.

Za izvršavanje akata koje donosi predsednik Republike i donošenje akata po ovlašćenju predsednika Republike, ministar odbrane donosi: naređenja, naredbe, smernice, odluke, pravila i druga akta, i odgovoran je za njihovo izvršavanje.

Propisi iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuju se u "Službenom vojnom listu", na način koji propiše ministar odbrane.

Član 14a

Ministarstvo odbrane ima svoj znak i druga obeležja.

Izgled i način korišćenja znaka i drugih obeležja, označavanje i druge elemente vizuelnog identiteta Ministarstva odbrane uređuje Vlada, na predlog ministra odbrane.

Zabranjeno je isticanje i nošenje znaka i drugih obeležja iz stava 1. ovog člana na način kojim bi se narušio ugled Ministarstva odbrane.

Generalštab Vojske Srbije

Član 15

Generalštab Vojske Srbije je u sastavu Ministarstva odbrane i vrši poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i ovlašćenjima predsednika Republike i ministra odbrane.

Generalštab Vojske Srbije obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) izradu doktrinarnih dokumenata;
- 2) izradu Plana upotrebe vojske Srbije;
- 3) izradu Plana mobilizacije Vojske Srbije;
- 4) izradu smernica za izgradnju operativne i funkcionalne sposobnosti Vojske Srbije;
- 5) pripremu predloga akata o organizaciji komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije;
- 5a) geotopografsko obezbeđenje i izradu geotopografskog materijala za potrebe odbrane i drugih korisnika van sistema odbrane;
- 6) organizovanje mera pripravnosti na osnovu akata predsednika Republike ili ministra odbrane;
- 7) druge poslove određene zakonom i aktima predsednika Republike i ministra odbrane.

Poslovi inspeksijskog nadzora u oblasti odbrane

Član 16

Ministarstvo odbrane obavlja poslove inspeksijskog nadzora u vezi sa izvršavanjem zakona u oblasti odbrane i od značaja za odbranu i Vojsku Srbije, propisa donetih na osnovu tih zakona, planova i mera državnih organa, organizacija i Vojske Srbije, kao i druge poslove određene ovim zakonom, a koji se odnose na:

- 1) pripreme za odbranu;
- 2) sprovođenje odluka i akata organa upravljanja sistemom odbrane;
- 3) inspeksijski nadzor nad operativnim i funkcionalnim sposobnostima komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije, po odobrenju ili nalogu predsednika Republike;
- 4) inspeksijski nadzor nad primenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju: rad Ministarstva odbrane i Vojske Srbije; radni odnosi profesionalnih pripadnika Vojske Srbije u Vojsci Srbije i raspoređenih u Ministarstvo odbrane; opšti upravni postupak i posebni upravni postupci;
- 5) inspeksijski nadzor nad organizacijom telekomunikaciono-informatičkog obezbeđenja, kriptozastite i drugih oblika zaštite informacija u Ministarstvu odbrane, Vojsci Srbije i drugim subjektima od značaja za odbranu;
- 6) inspeksijski nadzor materijalnog i finansijskog poslovanja i namenskog i zakonitog korišćenja sredstava korisnika u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije;
- 7) inspeksijski nadzor nad primenom zakona, drugih propisa, standarda odbrane i tehničkih zahteva za proizvode u oblasti građevinske delatnosti u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije;
- 8) inspeksijski nadzor nad primenom propisa o: bezbednosti i zdravlju na radu; zabrani diskriminacije; ravnopravnosti polova; zaštiti od zlostavljanja na radu; zaštiti od izloženosti zaposlenih duvanskom dimu na radnom mestu i u radnoj okolini; zaštiti

životne sredine; zaštiti od požara i eksplozija; zaštiti životinja, namirnica i predmeta opšte upotrebe u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije (veterinarska zaštita); zaštiti i bezbednosti u metrološkoj delatnosti;

9) inspekcijски nadzor nad primenom propisa o zaštiti životne sredine u vojnim postrojenjima i vojnim skladištima;

10) inspekcijски nadzor nad primenom propisa kojima je uređena zdravstvena zaštita vojnih osiguranika i rad vojnozdravstvenih ustanova;

11) druge poslove određene posebnim zakonom ili na zahtev nadležnog organa.

Poslove iz stava 1. ovog člana vrši Inspektorat odbrane, u skladu s ovim zakonom i drugim zakonima i propisima koji se odnose na inspekcijски nadzor.

Član 17

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora iz člana 16. ovog zakona, inspektor i drugo lice ovlašćeno za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da:

1) vrši proveru sprovođenja odluka i akata organa upravljanja sistemom odbrane;

2) vrši uvid u dokumenta koja se odnose na pripreme snaga odbrane za odbranu;

3) pregleda opšte i pojedinačne akte, evidencije i drugu dokumentaciju;

4) pregleda poslovne prostorije, objekte, postrojenja, uređaje, predmete i robu;

5) uzima izjave i po potrebi pisana izjašnjenja od rukovodioca i službenih lica nadziranog organa o činjenicama i podacima značajnim za potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja;

6) zahteva da se dostave izveštaji, podaci, akti i druga dokumentacija i odredi primeren rok za dostavljanje;

7) zahteva dostavljanje, uzme ili zadrži opšti ili pojedinačni akt nadziranog organa koji je predmet inspekcijskog nadzora, a čija tačnost se u slučaju da se ne radi o originalu akta potvrđuje potpisom rukovodioca i pečatom nadziranog organa;

8) naloži otklanjanje utvrđenih nedostataka u planovima odbrane ili u sprovođenju propisanih mera i radnji za izvršavanje zadataka iz Plana odbrane Republike Srbije i pojedinačnih planova;

9) naloži obustavu mera i radnji koje nisu u skladu sa zakonom i planovima odbrane do donošenja odluke nadležnog organa;

10) izda naloge, odnosno zabrane u skladu sa zakonom;

11) naloži komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije i organima državne uprave i ostalim nosiocima planiranja da podnesu izveštaj o stanju svojih odbrambenih priprema;

12) naloži obustavljanje radnji kojima se direktno ugrožava ili dovodi u opasnost život i zdravlje ljudi ili imovina do donošenja odluke nadležnog organa;

13) izvrši vanredni nadzor odmah po saznanju za svaku smrtnu, tešku ili kolektivnu povredu na radu i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje na radu, kao i prilikom izbijanja požara ili eksplozija i utvrdi uzroke tih događaja o čemu sastavlja zapisnik sa nalazom i ocenom o uzrocima događaja i nalaže mere koje se bez odlaganja moraju preduzeti;

14) pruža stručnu pomoć nadziranom organu;

15) podnosi predloge za pokretanje disciplinske, prekršajne i krivične odgovornosti i odgovornosti za privredni prestup, u skladu sa zakonom;

16) preduzima druge mere i radnje za koje je zakonom i drugim propisom ovlašćen;

17) naloži otklanjanje utvrđene povrede zakona i drugih propisa;

18) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

Nalozii inspektora i drugih lica ovlašćenih za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora su obavezujući.

Član 17a

Inspektor i drugo lice ovlašćeno za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora su samostalni u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Inspektorat odbrane izveštava ministra odbrane o pojavama bitnijeg narušavanja samostalnosti i nezakonitog uticaja na rad inspektora i drugih lica ovlašćenih za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora.

Inspektor i drugo lice ovlašćeno za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora posebno su odgovorni:

1) ako u vršenju inspekcijskog nadzora ne preduzmu, ne predlože ili ne odrede mere ili radnje za koje su ovlašćeni;

2) ako u vršenju inspekcijskog nadzora ne predlože ili ne pokrenu postupak utvrđen odredbama ovog zakona i posebnih zakona;

3) ako u vršenju inspekcijuskog nadzora prekorače granice svog ovlašćenja.

Član 18

Ministar odbrane propisuje elemente i kriterijume za ocenu: stanja, operativnih i funkcionalnih sposobnosti Vojske Srbije; rada vojnih jedinica i vojnih ustanova koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane; stanja metrološke delatnosti u Vojski Srbije; stanja bezbednosti i zdravlja na radu, zaštite od požara i eksplozije; zaštite životne sredine; zaštite dobrobiti životinja; materijalnog i finansijskog poslovanja komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije i Ministarstva odbrane i vojnih jedinica i vojnih ustanova koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane, u skladu sa zakonom.

Inspektorat odbrane redovno izveštava predsednika Republike i ministra odbrane o utvrđenim nalazima.

Član 19

Poslove inspekcijuskog nadzora Inspektorat odbrane obavlja u skladu sa zakonom i propisima koje donosi ministar odbrane.

Bezbednosno-obaveštajni poslovi od značaja za odbranu

Član 20

Bezbednosno-obaveštajni poslovi od značaja za odbranu su bezbednosni poslovi, kontraobaveštajni poslovi, obaveštajni poslovi i vojnopolicijski poslovi koji se obavljaju u skladu sa posebnim zakonima.

Upravljanje vazдушnim saobraćajem za potrebe odbrane

Član 21

Zajednički civilno-vojni sistem upravljanja vazдушnim saobraćajem za potrebe odbrane obuhvata:

- 1) upravljanje vazдушnim prostorom i organizovanje vazdušnog osmatranja i obaveštavanja u koordinaciji s drugim nadležnim organima i organizacijama;
- 2) organizovanje kontrole i zaštite vazdušnog prostora;
- 3) primenu bezbednosnih regulatornih zahteva;
- 4) učešće u pripremi nacionalnog programa bezbednosti vazdušnog saobraćaja;
- 4a) učešće u pripremi i organizovanju sistema traganja i spasavanja;
- 5) organizovanje zaštite teritorije i sistema za upravljanje vazдушnim saobraćajem od terorističkog delovanja iz vazdušnog prostora;
- 6) modernizaciju sistema, opreme vojnih vazduhoplova i primenu međunarodnih standarda u odnosu na obuku pilota i način upravljanja vazduhoplovom radi povećanja bezbednosti vazdušnog saobraćaja i efikasnog korišćenja vazdušnog prostora;
- 7) interoperabilnost u sistemima komunikacije, navigacije i izviđanja vazdušnog prostora;
- 8) odobravanje i nadzor aktivnosti na snimanju iz vazdušnog prostora;
- 9) sadržaj, način izrade i distribuciju vojnog vazduhoplovnog informativnog paketa;
- 10) izdavanje odobrenja za izgradnju vojnih vazduhoplovnih objekata i saglasnosti za izgradnju civilnih vazduhoplovnih objekata;
- 11) odobravanje korišćenja vojnih objekata za potrebe stranih vojnih vazduhoplova;
- 12) davanje saglasnosti nadležnom organu za prevoz opasnih materija i bioloških agensa koji mogu izazvati ili preneti zarazne bolesti ljudi i životinja, naoružanja i vojne opreme i robe dvostruke namene u vazduhoplovnom prostoru Republike Srbije;
- 13) organizovanje službe traganja i spasavanja vojnih vazduhoplova;
- 14) primenu međunarodnih vazduhoplovnih standarda i preporuka u civilno-vojnoj kooperaciji i koordinaciji;
- 15) organizovanje sistema za upravljanje vazдушnim saobraćajem u ratnom i vanrednom stanju, saglasno Planu upotrebe Vojske Srbije;
- 16) predlaganje propisa i drugih dokumenata u skladu s propisima o vazдушnom saobraćaju;
- 17) obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja vazдушnim saobraćajem za potrebe odbrane.

Za potrebe obezbeđenja sredstava za finansiranje funkcionisanja i unapređenja službe traganja i spasavanja vojnih vazduhoplova i za razvoj sposobnosti Vojske Srbije za učešće u sistemu traganja i spasavanja za potrebe civilnog vazduhoplovstva može se osnovati budžetski fond.

Upravljanje saobraćajem na unutrašnjim plovnim putevima za potrebe odbrane

Član 21a

Zajednički civilno-vojni sistem upravljanja saobraćajem na unutrašnjim plovnim putevima za potrebe odbrane obuhvata:

- 1) upravljanje vodnim putevima i organizovanje praćenja brodova u koordinaciji s drugim nadležnim organima i organizacijama;
- 2) organizovanje kontrole i zaštite vodnih puteva;
- 3) učešće u pripremi i organizovanju sistema traganja i spasavanja;
- 4) interoperabilnost u sistemu komunikacije, navigacije i izviđanja vodnog puta;
- 5) organizovanje službe traganja i spasavanja ljudstva i pokretnih sredstava Vojske Srbije na unutrašnjim plovnim putevima;
- 6) organizovanje sistema za upravljanje vodnim saobraćajem u ratnom i vanrednom stanju, saglasno Planu upotrebe Vojske Srbije;
- 7) davanje saglasnosti nadležnom organu za izgradnju objekata u zahvatu vodnih puteva;
- 8) predlaganje propisa i drugih dokumenata u skladu s propisima o plovidbi na unutrašnjim plovnim putevima;
- 9) obavljanje drugih poslova iz oblasti upravljanja vodnim saobraćajem za potrebe odbrane.

Način, pravila i procedure za obavljanje saobraćaja na unutrašnjim plovnim putevima iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije vojnim plovilima i ratni režim plovidbe bliže uređuje ministar odbrane pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje unutrašnja plovidba.

Međunarodna saradnja u oblasti odbrane i vojne saradnje

Član 22

Ministarstvo odbrane obavlja poslove međunarodne saradnje u oblasti odbrane i vojne saradnje, u skladu sa zakonom i drugim propisima koji uređuju međunarodnu saradnju i zaključivanje međunarodnih ugovora.

Ministarstvo odbrane ostvaruje međunarodnu saradnju i organizuje međunarodnu vojnu saradnju za potrebe Vojske Srbije i civilne odbrane, u skladu s utvrđenom strategijom i politikom odbrane.

U oblasti saradnje iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo odbrane može da zaključuje sporazume kojima se uređuju pitanja od zajedničkog interesa u oblasti odbrane i vojne saradnje, a ne preuzimaju se nove obaveze za Republiku Srbiju.

Član 23

Diplomatsku funkciju u oblasti odbrane i Vojske Srbije vrše izaslanstva odbrane i vojna predstavništva.

Odluku o obrazovanju i ukidanju izaslanstava odbrane i vojnih predstavništava donosi ministar odbrane.

Izaslanike odbrane i vojne predstavnike postavlja i razrešava dužnosti ministar odbrane.

Uslove i postupak za izbor i upućivanje izaslanika odbrane i Vojske Srbije i vojnih predstavnika, organizaciju rada izaslanstava odbrane i vojnih predstavništava, način finansiranja i aktivnosti u inostranstvu uređuje ministar odbrane.

Evidencije o nastradalim i nestalim licima u oružanim sukobima

Član 23a

U Ministarstvu odbrane vodi se evidencija o poginulim, nestalim, ranjenim, zarobljenim i ubijenim pripadnicima oružanih snaga bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije za period od 1991. do 19. maja 1992. godine i evidencija o nestalim i poginulim pripadnicima Vojske Jugoslavije na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije za period od 23. marta 1998. godine do 26. juna 1999. godine i za period od 23. marta 2001. godine do 30. juna 2001. godine, radi izdavanja isprava fizičkim licima i organima državne uprave koji rešavaju o pravima po osnovu učešća u oružanim sukobima i borbenim dejstvima, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravni postupak i zaštita podataka o ličnosti.

Evidencije iz stava 1. ovog člana sadrže: ime i prezime, dan, mesec, godinu i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana (JMBG), prebivalište, status (identifikacija), nacionalnost, čin, stanje, mesto stanja, datum stanja, opis stanja, tip ustanove u kojoj je lice lečeno, poreklo podataka i ostale podatke o sprovedenim aktivnostima u vezi sa pronalaženjem lica.

Evidencije iz stava 1. ovog člana čuvaju se trajno.

Glava III

PRAVA I DUŽNOSTI ORGANA DRŽAVNE UPRAVE I OSTALIH ORGANA U OBLASTI ODBRANE

Ministarstva

Član 24

Ministarstva, u okviru svog delokruga, izvršavaju zakone iz oblasti odbrane, propise za rad u ratnom i vanrednom stanju, opšta akta Narodne skupštine i Vlade, zadatke utvrđene Planom odbrane Republike Srbije i odgovaraju za postupanje pravnih lica koja su u njihovoj nadležnosti.

Ministarstva u oblasti odbrane:

1) na zahtev Ministarstva odbrane izrađuju akta i priloge za pripremu Plana odbrane Republike Srbije, u skladu s propisima kojima se uređuje način izrade planova odbrane;

1a) dostavljaju podatke o bilansnim potrebama i mogućnostima vršenja proizvodnje i usluga od značaja za odbranu iz delokruga svojih nadležnosti;

2) obezbeđuju planirane kapacitete i obavezne rezerve od značaja za odbranu, u skladu s odlukama i zahtevima Vlade;

3) organizuju i prate stanje priprema za odbranu subjekata iz delokruga svojih nadležnosti i odgovaraju za njihovo sprovođenje;

4) sačinjavaju svoj plan odbrane i sprovode sopstvene pripreme za rad u ratnom i vanrednom stanju;

5) donose metodološka, stručna i tehnička uputstva priprema za odbranu pravnih lica iz delokruga svoje nadležnosti;

6) predlažu Vladi utvrđivanje obaveza privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika od značaja za odbranu iz delokruga svojih nadležnosti;

7) planiraju i sprovode mere civilne zaštite i spasavanja, određene zakonom i propisima o civilnoj zaštiti;

8) osposobljavaju zaposlene i preduzimaju mere neophodne za uspešno funkcionisanje privrednih i drugih delatnosti u ratnom i vanrednom stanju;

9) sprovode mere pripravnosti u vanrednom stanju i druge mere neophodne za prelazak na organizaciju za rad u ratnom i vanrednom stanju;

10) obavljaju i druge poslove određene zakonom i Planom odbrane Republike Srbije.

Organi iz stava 1. ovog člana neposredno izvršavaju zadatke odbrane utvrđene planovima odbrane i odlukama nadležnih organa.

Član 25

Ministarstvo unutrašnjih poslova ima posebna prava i dužnosti u oblasti odbrane, koje se odnose na:

1) organizovanje, pripremanje i planiranje upotrebe Policije u ratnom i vanrednom stanju i za podršku Vojski Srbije u odbrani Republike Srbije od vojnih i nevojnih izazova i pretnji iz nadležnosti Vojske Srbije;

2) utvrđivanje brojnog sastava i organizacije rada Policije u ratnom i vanrednom stanju;

3) pripremanje mera bezbednosti i zaštite objekata od značaja za odbranu, osim vojnih objekata u ratnom i vanrednom stanju;

4) vršenje vazdušnog osmatranja i javljanja pri obavljanju poslova obezbeđenja državne granice;

5) druge poslove određene zakonom.

Član 26

U ratnom i vanrednom stanju, organi državne uprave izvršavaju zakone, druge propise i opšta akta Narodne skupštine i Vlade, koji se odnose na rad u ratnom i vanrednom stanju.

Drugi organi državne uprave odgovorni su za stanje priprema i funkcionisanje odbrane u oblastima za koje su obrazovani i za izvršavanje zadataka odbrane po nalogu nadležnih organa.

Član 27

Organi državne uprave, dužni su da iz svog delokruga Ministarstvu odbrane dostavljaju podatke od značaja za odbranu.

U izvršavanju poslova odbrane, organi državne uprave, organi autonomnih pokrajina i organi jedinica lokalne samouprave sarađuju u poslovima odbrane iz svog delokruga.

Ostali državni organi

Član 28

Ostali državni organi planiraju i sprovode pripreme za svoj rad u ratnom i vanrednom stanju i odgovorni su za efikasan rad i primenu propisa i zaštitu garantovanih prava i sloboda građana u ratnom i vanrednom stanju, i u tom cilju:

- 1) na zahtev Ministarstva odbrane dostavljaju podatke za pripremu Plana odbrane Republike Srbije, u skladu s propisima kojima se uređuje način izrade planova odbrane;
- 2) sačinjavaju svoj plan odbrane i sprovode sopstvene pripreme za rad u ratnom i vanrednom stanju;
- 3) saraduju sa ministarstvima, drugim organima državne uprave i drugim državnim organima u pripremanju i izradi elemenata Plana odbrane Republike Srbije iz svog delokruga;
- 4) planiraju i obezbeđuju sredstva i opremu za rad u ratnom i vanrednom stanju;
- 5) vrše i druge zadatke ili poslove iz oblasti odbrane utvrđene Planom odbrane Republike Srbije.

Organi autonomnih pokrajina i organi jedinica lokalne samouprave

Član 29

Organi autonomnih pokrajina i organi jedinica lokalne samouprave, u okviru svog delokruga, odgovorni su za stanje priprema za odbranu, kao i za stanje priprema privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika preko kojih građani neposredno zadovoljavaju svoje potrebe ili se realizuju zadaci iz Plana odbrane Republike Srbije.

Autonomne pokrajine, opštine, gradovi i grad Beograd u okviru svojih nadležnosti u oblasti odbrane:

- 1) izrađuju svoje planove odbrane;
- 2) preduzimaju mere za usklađivanje priprema za odbranu pravnih lica u delatnostima iz svoje nadležnosti s odbrambenim pripremama autonomne pokrajine i Planom odbrane Republike Srbije;
- 3) preduzimaju mere za funkcionisanje lokalne samouprave u ratnom i vanrednom stanju;
- 4) sprovode mere pripravnosti i preduzimaju druge mere potrebne za prelazak na organizaciju za rad u ratnom i vanrednom stanju;
- 5) obavljaju i druge poslove određene zakonom.

U ratnom i vanrednom stanju, organi iz stava 1. ovog člana izvršavaju zakone, druge propise i opšta akta Narodne skupštine i Vlade, kao i propise donete iz nadležnosti organa autonomnih pokrajina i organa jedinica lokalne samouprave.

Glava IV VOJSKA SRBIJE

Član 30

Vojska Srbije brani zemlju od oružanog ugrožavanja spolja i izvršava druge misije i zadatke, u skladu s Ustavom, zakonom i principima međunarodnog prava koji regulišu upotrebu sile.

Član 31

Vojska Srbije je organizovana oružana snaga i nosilac borbenih operacija i svih drugih oblika oružanog suprotstavljanja, čija je nadležnost utvrđena Ustavom i zakonom.

Vojska Srbije objedinjava sve učesnike u borbenim operacijama i komanduje svim snagama koje izvode borbena dejstva u ratnom i vanrednom stanju na osnovu zakona, a u skladu s Doktrinom Vojske Srbije.

Doktrina Vojske Srbije zasniva se na Strategiji odbrane Republike Srbije.

Član 32

Pripreme, organizacija, upotreba i obezbeđenje Vojske Srbije zasnivaju se na utvrđenim bezbednosnim interesima i potrebama odbrane.

Član 33

Zabranjeno je svako paravojno organizovanje i udruživanje za izvršavanje zadataka u odbrani zemlje.

Zabranjena je upotreba Vojske Srbije u stranačke, ideološke i verske svrhe.

Zabranjena je upotreba naziva, simbola i drugih obeležja Vojske Srbije pravnim licima, preduzetnicima i udruženjima, osim po odobrenju ministra odbrane.

Član 34

Razvoj, modernizacija, opremanje i naoružavanje Vojske Srbije, kao i naučnoistraživačke i obrazovne delatnosti u oblasti odbrane usmerene su na izgradnju efikasne i profesionalne Vojske Srbije osposobljene za izvršavanje misija i zadataka.

Član 35

Generalštab Vojske Srbije, komande jedinica, ustanova i drugih sastava Vojske Srbije, u skladu sa zakonom i planovima odbrane, organizuju se i pripremaju za odbranu i obezbeđuju jedinstvo njene organizacije, pripreme i dejstva.

Član 36

Generalštab Vojske Srbije vrši redovnu kontrolu i ocenu operativnih i funkcionalnih sposobnosti potčinjenih komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije, u skladu sa zakonom.

Generalštab Vojske Srbije obaveštava i izveštava predsednika Republike i ministra odbrane o radu i stanju u Vojsci Srbije.

Član 37

Komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije organizuju se i pripremaju za izvršavanje zadataka u miru, ratnom i vanrednom stanju.

Član 38

Komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije obavezne su da razvijaju operativne i funkcionalne sposobnosti, u skladu s dodeljenim misijama i zadacima.

Član 39

Ako su ugroženi: deo teritorije Republike Srbije, granica, život i zdravlje ljudi i životinja i materijalna dobra na tom području, na zajednički predlog ministra unutrašnjih poslova i ministra odbrane, a uz saglasnost predsednika Republike, Vlada obrazuje policijske i vojne snage za izvršavanje zajedničkih zadataka.

U izvršavanju zadataka iz stava 1. ovog člana, policijske i vojne snage su potčinjene starešini Vojske Srbije koga ovlasti predsednik Republike, na zajednički predlog ministra unutrašnjih poslova i ministra odbrane.

Član 40

U slučaju ugrožavanja mira i bezbednosti u svetu, pripadnici Vojske Srbije u skladu sa zakonom i odlukom Narodne skupštine, mogu biti upućeni u multinacionalne operacije van granica Republike Srbije.

Član 41

U slučaju prirodnih i drugih nesreća većih razmera u kojima su na određenoj teritoriji ugroženi život i zdravlje ljudi i životinja i materijalna dobra, jedinice Vojske Srbije na zahtev organa nadležnih za zaštitu i spasavanje ljudi i materijalnih dobara, mogu se angažovati na pružanju pomoći stanovništvu, u skladu s posebnim zakonom.

Popuna Vojske Srbije

Član 42

Način popune Vojske Srbije reguliše se posebnim zakonom.

Pripravnost Vojske Srbije

Član 43

Pripravnost Vojske Srbije obuhvata preduzimanje mera povećanja operativnih i funkcionalnih sposobnosti, koje su neophodne radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti od izazova, rizika i pretnji bezbednosti.

Predsednik Republike ili ministar odbrane, po ovlašćenju predsednika Republike, naređuje sprovođenje mera pripravnosti Vojske Srbije ili delova Vojske Srbije.

Načelnik Generalštaba Vojske Srbije, odnosno starešina nadležne komande Vojske Srbije, na osnovu posebnog ovlašćenja predsednika Republike, a radi zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa, posledica terorizma i drugih većih nesreća, može narediti mere sprovođenja pripravnosti i upotrebu delova Vojske Srbije, radi otklanjanja štetnih posledica koje mogu nastati nevojnim pretnjama bezbednosti.

Materijalno i finansijsko poslovanje

Član 44

Ministar odbrane uređuje materijalno i finansijsko poslovanje Vojske Srbije i kontrolu troškova Vojske Srbije, u skladu sa propisima kojima se uređuje materijalno i finansijsko poslovanje i kontrola za budžetske korisnike.

Logistička podrška Vojske Srbije

Član 45

Logistička podrška Vojske Srbije realizuje se radi zadovoljavanja operativnih potreba Vojske Srbije u:

- 1) održavanju naoružanja i vojne opreme;
- 2) snabdevanju naoružanjem i vojnom opremom i drugim sredstvima;
- 3) opštim logističkim potrebama;
- 4) planiranju, izgradnji, rušenju, uklanjanju i održavanju objekata infrastrukture;
- 5) saobraćaju i transportu ljudi i sredstava;
- 6) zdravstvenoj zaštiti;
- 7) veterinarskoj zaštiti;
- 8) bezbednosti i zdravlju na radu;
- 9) zaštiti životne sredine;
- 10) zaštiti od požara i eksplozija;
- 11) lovno-šumskoj delatnosti;
- 12) drugim logističkim delatnostima od značaja za odbranu i Vojsku Srbije.

Logističku podršku iz stava 1. ovog člana obavljaju ustanove i jedinice Vojske Srbije, kao i vojne ustanove koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane, u kojima se obavljaju poslovi za potrebe logističke podrške Vojske Srbije, koje nemaju status pravnog lica, odnosno koje posluju po propisima koji se primenjuju na budžetske korisnike.

Planiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu vršenja logističke podrške iz stava 1. ovog člana uređuje ministar odbrane.

Član 46

Nabavku naoružanja i vojne opreme za potrebe Vojske Srbije vrši Ministarstvo odbrane, na osnovu zakona i potvrđenih međunarodnih konvencija, ugovora i sporazuma o prometu naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namene.

Ministarstvo odbrane saraduje s drugim ministarstvima i organima državne uprave u sprovođenju logističke podrške Vojske Srbije u okviru njihovih nadležnosti.

Način i postupak za opremanje i razvoj Vojske Srbije naoružanjem i vojnom opremom uređuje ministar odbrane.

Vojne ustanove koje posluju po principu sticanja i raspodele dobiti

Član 46a

Logističku podršku iz člana 45. ovog zakona, kao i druge poslove za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije mogu obavljati vojne ustanove koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane, koje obavljaju proizvodnu i uslužnu delatnost, delatnost izgradnje i održavanja objekata infrastrukture, fizičko-tehničko obezbeđenje i druge delatnosti i posluju po principu sticanja i raspodele dobiti, a koje upisom u odgovarajući registar stiču status pravnog lica.

Pored vojnih ustanova iz stava 1. ovog člana, logističku podršku i druge poslove za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije mogu obavljati i:

- 1) jednočlana privredna društva obrazovana od postojećih vojnih ustanova;
- 2) privredna društva i preduzetnici koji su osnovani i posluju u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;
- 3) javna preduzeća i ustanove koje su osnovane i posluju u skladu sa propisima o javnim preduzećima i ustanovama.

Vojne ustanove iz stava 1. ovog člana i jednočlana privredna društva iz stava 2. tačka 1) ovog člana osniva Vlada, na predlog ministra odbrane.

Glava V PRAVA I DUŽNOSTI GRAĐANA U OBLASTI ODBRANE

Član 47

Građani u odbrani zemlje imaju pravo i dužnost da izvršavaju vojnu, radnu i materijalnu obavezu i učestvuju u civilnoj zaštiti i obučavanju za odbranu, u skladu sa zakonom, odlukama nadležnih organa i planovima odbrane.

Vojna obaveza

Član 48

Vojna obaveza je pravo i dužnost građana da se pripremaju i osposobljavaju za učešće u odbrani.

Vojnu obavezu građani izvršavaju pod uslovima i na način koji su propisani posebnim zakonom.

Vojnom obvezniku koji iz verskih, moralnih ili drugih opravdanih razloga savesti želi vojnu obavezu da zameni civilnom službom, omogućiće se služenje u civilnoj službi, pod uslovima i na način propisan posebnim zakonom.

Član 49

Ministarstvo odbrane obezbeđuje sprovođenje vojne obaveze, u skladu sa zakonom i propisima o vojnoj obavezi.

Radna obaveza

Član 50

Radna obaveza uvodi se u ratnom i vanrednom stanju u državnim organima, organima autonomnih pokrajina, organima jedinica lokalne samouprave, privrednim društvima, drugim pravnim licima, kao i preduzetnicima.

Radna obaveza, sastoji se u izvršavanju poslova i zadataka odbrane, u skladu s Planom odbrane Republike Srbije.

Član 51

Radnoj obavezi podležu svi za rad sposobni punoletni građani do navršene godine života u kojoj su, u skladu sa važećim propisima, ostvarili uslove za sticanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a nemaju ratni raspored u Vojski Srbije.

Pripadnici organa unutrašnjih poslova radnu obavezu izvršavaju u tom organu.

Za potrebe izvršavanja obaveze iz stava 1. ovog člana vodi se evidencija, u skladu s posebnim zakonom.

Član 52

U slučaju proglašenja ratnog ili vanrednog stanja, lica koja su u radnom odnosu dužna su da nastave obavljanje poslova na svom radnom mestu, ako nisu pozvana na službu u Vojski Srbije ili raspoređena na druge poslove i zadatke, u skladu sa zakonom.

Lica iz stava 1. ovog člana koja budu raspoređena na druge zadatke i poslove ili u druga pravna lica, dužna su da postupe prema dostavljenom rasporedu.

Za vreme vršenja radne obaveze, lica iz stava 2. ovog člana angažovana u državnom organu, pravnim licima i Vojski Srbije imaju pravo na naknadu po osnovu radnog angažovanja, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima su regulisani radni odnosi.

Član 53

Obveznicima radne obaveze raspored se određuje u mestu rada ili prebivalištu.

U slučaju da na teritoriji mesta ne postoji dovoljan broj lica osposobljenih za vršenje određenih vrsta poslova, za izvršavanje tih poslova mogu se pozvati lica iz mesta koja teritorijalno pripadaju istoj opštini, odnosno gradu.

U slučaju da se merama iz st. 1. i 2. ovog člana ne može obezbediti dovoljan broj lica za izvršenje određenih poslova, mogu se pozvati lica iz mesta koja teritorijalno pripadaju drugoj opštini, odnosno gradu.

Državni organi, privredna društva, druga pravna lica u koje se raspoređuju obveznici radne obaveze, kao i preduzetnici obezbeđuju uslove i sredstva za izvršavanje radne obaveze.

Član 54

Sposobnost građana za izvršavanje radne obaveze na lični zahtev ili na zahtev nadležnog organa, utvrđuje se u zdravstvenim ustanovama, u skladu s propisima o opštoj i posebnoj zdravstvenoj sposobnosti radnika.

Član 55

Radna obaveza ne može se utvrditi roditelju koji samostalno vrši roditeljsko pravo nad detetom koje nije navršilo 15. godinu života ili nad maloletnim detetom sa smetnjama u razvoju ili nad punoletnim detetom nad kojim je produženo roditeljsko pravo samo jednom roditelju.

Radna obaveza ne može se utvrditi roditelju deteta koje nije navršilo 15. godinu života, roditelju maloletnog deteta sa smetnjama u razvoju ili roditelju punoletnog deteta nad kojim je produženo roditeljsko pravo, ako roditelji zajednički vrše roditeljsko pravo, a drugi roditelj je angažovan na poslovima odbrane.

Odredbe stava 1. ovog člana odnose se i na staratelja i hranitelja maloletnog deteta, odnosno punoletnog lica lišenog poslovne sposobnosti.

Radna obaveza ne može se utvrditi ni:

1) supružniku ili vanbračnom partneru ili drugom odraslom članu porodičnog domaćinstva staratelja ili hranitelja deteta koje nije navršilo 15. godinu života ili maloletnog deteta sa smetnjama u razvoju, ako je staratelj ili hranitelj angažovan na poslovima odbrane;

2) ženi za vreme trudnoće;

3) licu čiji je supružnik ili vanbračni partner korisnik tuđe nege i pomoći;

4) licu nesposobnom za rad.

Član 56

(Brisan)

Materijalna obaveza

Član 57

U ratnom i vanrednom stanju, građanima se može utvrditi materijalna obaveza u skladu sa zakonom i propisima, koji se odnose na ratno i vanredno stanje.

Materijalnu obavezu za potrebe odbrane zemlje izvršavaju vlasnici stvari.

Član 58

Stvari i materijalna dobra za potrebe odbrane zemlje raspoređuju se prema ratnom rasporedu za potrebe Vojske Srbije, državnih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica, u skladu s propisima o kriterijumima za raspoređivanje građana i normativima stvari za potrebe popune Vojske Srbije i druge potrebe odbrane zemlje.

Član 59

Stvari i materijalna dobra za potrebe odbrane zemlje, postupak i način njihovog evidentiranja, naknada za korišćenje tih sredstava i druga pitanja od značaja za izvršavanje materijalne obaveze, uređuju se posebnim zakonom i propisima za njihovo izvršenje.

Postupak za ostvarivanje prava i dužnosti građana u oblasti odbrane

Član 60

Građani kojima je utvrđena vojna, radna ili materijalna obaveza odnosno obaveza učešća u civilnoj zaštiti, dužni su da postupaju po nalogima nadležnih organa.

Obučavanje građana za odbranu zemlje

Član 60a

Način obučavanja i kategoriju građana koju će za potrebe odbrane zemlje obučavati Ministarstvo odbrane uređuje Vlada, na predlog ministra odbrane.

Član 61

Postupak i način za izvršavanje vojne, radne, odnosno materijalne obaveze građana i pravnih lica uređuje Vlada, na osnovu posebnog zakona.

Glava VI

PRAVA I DUŽNOSTI PRIVREDNIH DRUŠTAVA, DRUGIH PRAVNIH LICA I PREUZETNIKA U OBLASTI ODBRANE

Član 62

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici od značaja za odbranu u obavljanju svojih delatnosti, dužni su da vrše i poslove odbrane zemlje, koji se odnose na planiranje, organizovanje, pripremanje i osposobljavanje za rad u ratnom i vanrednom stanju i odgovorni su za obezbeđivanje obima proizvodnje i vršenje usluga u delatnostima za koje su registrovani, na nivou utvrđenom planovima odbrane i odlukama nadležnih organa.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici od značaja za odbranu, organizacije, službe i drugi subjekti koji se u okviru svoje delatnosti bave poslovima osmatranja, obaveštavanja i uzbunjivanja, zaštite i spasavanja ljudi, životinja i materijalnih dobara, nastavljaju sa svojom delatnošću u ratnom i vanrednom stanju, u skladu s Planom odbrane Republike Srbije.

Ostala privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici imaju obavezu da iz svog delokruga, na zahtev Ministarstva odbrane, dostavljaju podatke od značaja za odbranu.

Član 63

Odredbe ovog zakona o materijalnoj obavezi građana odnose se i na obaveze pravnih lica i preduzetnika.

Proizvodi i usluge od posebnog interesa za odbranu

Član 64

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici od značaja za odbranu dužni su da u miru planiraju mere za rad u ratnom i vanrednom stanju kojima se obezbeđuje vršenje proizvodne, odnosno uslužne delatnosti, u skladu s potrebama utvrđenim Planom odbrane Republike Srbije.

Član 65

Na osnovu odluke Vlade, nadležni organi državne uprave mogu zahtevati od privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika od značaja za odbranu da u vršenju delatnosti obezbede prioritetu proizvodnju, snabdevanje proizvodima ili pružanje usluga od značaja za odbranu zemlje.

Međusobna prava i obaveze organa državne uprave i privrednih društava, drugih pravnih lica ili preduzetnika u vezi s proizvodnjom i snabdevanjem proizvodima ili pružanjem usluga iz stava 1. ovog člana uređuju se posebnim ugovorom.

Član 66

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici od značaja za odbranu iz člana 65. stav 2. ovog zakona, ne mogu menjati namenu proizvodno-tehnoloških celina koje služe za proizvodnju ili vršenje usluga od posebnog značaja, bez saglasnosti nadležnog organa državne uprave.

Na predlog Ministarstva odbrane, Vlada osniva javna preduzeća u delatnostima iz stava 1. ovog člana, radi zadovoljavanja potreba u oblasti odbrane.

Objekti od posebnog značaja za odbranu

Član 67

Objektima od posebnog značaja za odbranu zemlje smatraju se: veliki tehničko-tehnološki sistemi, objekti u kojima se proizvode, skladište ili čuvaju predmeti ili vrše usluge za potrebe odbrane, objekti u kojima su smešteni državni organi i pravna lica od posebnog značaja za odbranu zemlje, kao i određeni infrastrukturni objekti.

Objekte ili delove objekata iz stava 1. ovog člana, kao i mere njihove zaštite određuje Vlada posebnim propisom, na predlog Ministarstva odbrane.

Član 67a

Mere zaštite vojnih objekata i rejonu uz vojne objekte i objekte iz člana 67. ovog zakona preduzimaju se kroz opšte i posebne mere zaštite predviđene propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Kontrolu preduzetih mera iz stava 1. ovog člana unutar vojnih objekata i rejonu uz objekte vrši Ministarstvo odbrane.

Posebne obaveze u izgradnji objekata

Član 68

Pri projektovanju, izgradnji i rekonstrukciji investicionih objekata od značaja za odbranu zemlje i izradi prostornih i urbanističkih planova, pravna i fizička lica - investitori, dužni su da se pridržavaju posebnih uslova i zahteva u pogledu potreba odbrane zemlje.

Pri projektovanju i izgradnji objekata od značaja za odbranu, a posebno javnih skloništa, investitori su dužni da poštuju standarde pristupačnosti tih objekata za osobe sa invaliditetom, decu i stare osobe.

Obaveze pri projektovanju, izgradnji i rekonstrukciji skloništa propisane su posebnim zakonom.

Privredna društva, druga pravna i fizička lica koja su ovlašćena za pripremanje i izvršavanje prostornih i urbanističkih planova, kao i organi koji te planove donose dužni su da u pogledu potreba odbrane zemlje i zaštite od ratnih razaranja postupaju u skladu s propisanim merama i zahtevima Ministarstva odbrane.

Član 69

Pumpne stanice, skladišta i drugi objekti za smeštaj zapaljivih tečnosti i gasa i skladišta i objekti za smeštaj eksplozivnih materija, mogu da se grade samo na udaljenosti neophodnoj da se u slučaju požara ili eksplozije takvih materija ne dovede u pitanje bezbednost građana, namenska upotreba vojnih i drugih objekata, instalacija i uređaja koji su namenjeni potrebama odbrane.

Pre izdavanja odobrenja za izgradnju i rekonstrukciju objekata i postrojenja koji se nalaze u blizini objekata, instalacija i uređaja koji su namenjeni potrebama odbrane i od posebnog su značaja za odbranu, organ nadležan za izdavanje odobrenja za izgradnju dužan je da pribavi saglasnost Ministarstva odbrane.

Član 70

Pri izboru, izgradnji i razvoju velikih tehničkih sistema u oblasti telekomunikacija, informatike, saobraćaja, elektroenergetike, vodosnabdevanja i drugim oblastima od značaja za odbranu zemlje, kao i pri nabavkama tehničkih sredstava značajnih za njihovo funkcionisanje, investitori su dužni da ih usklade s potrebama odbrane zemlje i da o tim programima razvoja obaveste Ministarstvo odbrane.

Investitor, odnosno vlasnik je dužan da po zahtevu Ministarstva odbrane sisteme iz stava 1. ovog člana uskladi s potrebama odbrane zemlje.

Vlada određuje sisteme i tehnička sredstva iz stava 1. ovog člana i propisuje postupak obaveštavanja o izboru, izgradnji i razvoju tih sistema, nabavkama tehničkih sredstava i postavljanju zahteva iz stava 2. ovog člana.

Naučnoistraživački rad od značaja za odbranu

Član 71

Ministarstvo odbrane i organ državne uprave nadležan za nauku uređuju naučnoistraživačke oblasti od značaja za odbranu, bezbednost i opšti interes Republike Srbije, u skladu sa zakonom koji uređuje oblast naučnoistraživačke delatnosti.

Pravna lica koja se bave naučnoistraživačkim radom i razvojem iz stava 1. ovog člana, dužna su da rezultate tih istraživanja dostave i Ministarstvu odbrane.

Podatke iz stava 2. ovog člana Ministarstvo odbrane može da koristi isključivo za potrebe odbrane zemlje i da u tu svrhu odobri njihovo korišćenje.

Postupak za ostvarivanje moralnih i imovinskih prava nosilaca prava intelektualne svojine od značaja za odbranu uređuje ministar odbrane, u skladu s propisima o intelektualnoj svojini.

Način organizovanja, planiranja, sprovođenja i razvoj naučnoistraživačke delatnosti u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije, pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje naučnoistraživačka delatnost, uređuje ministar odbrane.

Član 71a

Strana lica ne mogu na teritoriji Republike Srbije samostalno vršiti naučna i druga istraživanja ili na drugi način prikupljati podatke u oblastima od značaja za odbranu zemlje.

Državni organi i pravna lica koja zajedno sa stranim licima ili za potrebe tih lica vrše naučna i druga istraživanja u oblastima od značaja za odbranu zemlje na teritoriji Republike Srbije i koriste podatke u oblastima od značaja za odbranu zemlje dužni su da prethodno pribave odobrenje Ministarstva odbrane.

Vlada propisuje oblasti istraživanja i način i postupak za izdavanje odobrenja iz stava 2. ovog člana.

Ocenjivanje usaglašenosti, standardizacija, nomenklatura, kodifikacija i metrologija u oblasti odbrane

Član 72

Prilikom standardizacije, tipizacije i unifikacije proizvoda i usluga, objekata i uređaja od posebnog značaja za odbranu zemlje, organi nadležni za standardizaciju, tipizaciju i unifikaciju u drugim organima državne uprave i državnim institucijama, privredna društva, pravni subjekti i preduzetnici dužni su da proizvode i usluge i objekte i uređaje prilagode potrebama odbrane zemlje i da o tome pribave saglasnost Ministarstva odbrane.

Standardizaciju, nomenklaturu, kodifikaciju i metrologiju, kao i način i postupak utvrđivanja i ocenjivanja usaglašenosti procesa, proizvoda i usluga i objekata i uređaja u oblasti odbrane i od značaja za odbranu, inspeksijski nadzor i druge oblike nadzora u vezi s tim delatnostima uređuje ministar odbrane.

Obaveze posebnih pravnih lica u odbrani

Član 73

Pravna lica u oblasti drumskog, železničkog, vazdušnog i saobraćaja na unutrašnjim plovnim putevima i poštansko-telegrafsko-telefonskog saobraćaja i drugi nosioci telekomunikacionih sistema, dužni su da za vreme ratnog ili vanrednog stanja, kao i pri mobilizaciji Vojske Srbije, prvenstveno vrše usluge koje utvrdi Ministarstvo odbrane.

Za usluge iz stava 1. ovog člana, pravnim licima pripada naknada stvarnih troškova.

Vlada donosi propise o vrstama usluga, utvrđivanju visine naknade stvarnih troškova i načinu njihovog plaćanja.

Član 74

Pravna lica koja upravljaju šumama s posebnom namenom za potrebe odbrane zemlje, dužna su da pri donošenju osnova gazdovanja šumama ispunjavaju zahteve koje im postavi Ministarstvo odbrane ili drugi organ koji šumu koristi za potrebe odbrane zemlje.

Vlada određuje šume s posebnom namenom za potrebe odbrane zemlje.

Član 75

Pravna lica u oblasti javnog informisanja, elektronskih i štampanih medija, u okviru svoje redovne delatnosti, imaju obavezu da blagovremeno i istinito informišu građane u ratnom ili vanrednom stanju, u skladu sa zakonom i propisima o javnom informisanju.

Ministarstvo odbrane i državni organi dužni su da javnosti učine dostupnim sve informacije i podatke iz oblasti odbrane od javnog značaja, u skladu sa zakonom i propisima o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da prenose hitna saopštenja državnih organa koja se odnose na odbranu.

Udruženja

Član 76

Udruženja mogu programe svog rada zasnivati na projektima i aktivnostima u oblastima od značaja za odbranu.

Udruženje koje deluje na teritoriji Republike Srbije, a svoje delovanje težišno zasniva u oblastima od značaja za odbranu i svojim programom i praktičnim delovanjem, masovnošću i organizovanošću doprinosi jačanju sistema odbrane, može steći status udruženja od posebnog značaja za odbranu.

Ministarstvo odbrane može, na osnovu prethodno utvrđenih kriterijuma, učestvovati u finansiranju projekata i aktivnosti udruženja u oblastima od značaja za odbranu.

Kriterijume i postupak za sticanje statusa udruženja od posebnog značaja za odbranu iz stava 2. ovog člana i dodelu sredstava iz stava 3. ovog člana propisuje ministar odbrane.

Glava VII CIVILNA ZAŠTITA

Član 77

Civilna zaštita se organizuje, priprema i sprovodi kao sistem zaštite i spasavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa, posledica terorizma, ratnih i drugih većih nesreća, a u skladu s važećim propisima, načelima i zahtevima Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije i drugim pravilima međunarodnog humanitarnog prava, kao i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Civilna zaštita u ratnom i vanrednom stanju organizuje se i funkcioniše kao deo sistema odbrane.

Član 78

Sistem civilne zaštite čine: lična i uzajamna zaštita, mere i zadaci civilne zaštite, organi upravljanja i rukovođenja civilnom zaštitom, pravna lica opremljena i osposobljena za zaštitu i spasavanje, jedinice civilne zaštite i sistem osmatranja, obaveštavanja i uzbunjivanja.

Nadležnosti državnih organa u zaštiti od elementarnih nepogoda, tehničkotehnoloških nesreća i katastrofa mogu se urediti na poseban način zakonom kojim se uređuje oblast zaštite i spasavanja.

Elementi sistema civilne zaštite, kao i nadležnost i unutrašnje uređenje posebne organizacije za vođenje poslova zaštite i spasavanja, propisuju se posebnim zakonom.

Član 79

Radi osmatranja, ranog upozoravanja i uzbunjivanja građana, nadležnih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika u zoni ugroženosti i snaga zaštite i spasavanja, kao i otkrivanja i praćenja svih vrsta opasnosti, koje mogu ugroziti zdravlje i život ljudi i životinja, životnu sredinu, materijalna, kulturna i druga dobra, organizuje se sistem osmatranja, obaveštavanja i uzbunjivanja.

Član 80

Prava i dužnosti građana u vezi s njihovim učešćem u zaštiti i spasavanju ljudi, životinja, materijalnih, kulturnih i drugih dobara i životne sredine i mere i aktivnosti koje preduzimaju organi civilne zaštite, uređuju se zakonom.

Glava VIII POSEBNI POSTUPCI I MERE

Pripreme planova odbrane

Član 81

Pripreme za odbranu u Republici Srbiji se organizuju, planiraju i sprovode radi izvršavanja zadataka i efikasnog i jedinstvenog delovanja snaga odbrane.

Planom odbrane Republike Srbije utvrđuju se zadaci svih subjekata odbrane, u pogledu organizacije snaga, sredstava, mera i postupaka za rad državnih organa i upotrebu Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u ratnom i vanrednom stanju.

Planom odbrane Republike Srbije utvrđuju se: mere pripravnosti; upotreba Vojske Srbije; zadaci i mere za mobilizaciju; funkcionisanje civilne zaštite, osmatranja i obaveštavanja i obezbeđenje komandovanja i rukovođenja korišćenjem telekomunikacionih sredstava; organizacija državnih organa i njihovo funkcionisanje; zadaci i obaveze pravnih lica i preduzetnika za vršenje proizvodnje i usluga i druge mere i aktivnosti od interesa za odbranu Republike Srbije u ratnom i vanrednom stanju.

Plan odbrane Republike Srbije priprema Ministarstvo odbrane i predlaže Vladi, osim priloga za oblasti koje pripremaju organi državne uprave u čijem su delokrugu ovi poslovi.

Priloge Plana odbrane Republike Srbije za državne organe i organe državne uprave, organe autonomnih pokrajina, organe jedinica lokalne samouprave, privredna društva i druga pravna lica od značaja za odbranu Republike, pripremaju organi iz stava 4. ovog člana.

Plan mobilizacije Vojske Srbije i Plan upotrebe Vojske Srbije izrađuje Generalštab Vojske Srbije, a predsedniku Republike predlaže ministar odbrane.

Lica koja obavljaju poslove planiranja odbrane i rukovaoci planova odbrane u državnim organima, organima autonomnih pokrajina, jedinicama lokalne samouprave, privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima od značaja za odbranu, podležu bezbednosnoj proveru i izdaje im se odgovarajući sertifikat u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita tajnosti podataka.

Način i postupak izvršavanja obaveze planiranja iz stava 1. ovog člana i organizovanja priprema za odbranu uređuje Vlada.

Član 82

Pravna lica od značaja za odbranu dužna su da samostalno planiraju: mere kojima obezbeđuju vršenje proizvodnje i usluga, snabdevanje sirovinama, repromaterijalom, energijom, potreban broj radnika za vršenje proizvodnje i zaštitu radnika i materijalnih i drugih dobara, u skladu s utvrđenim bilansnim potrebama, mogućnostima i zadacima iz Plana odbrane Republike Srbije.

Pravna lica iz čl. 65. i 73. ovog zakona kojima se postavljaju dodatni zahtevi za vršenje prioritete proizvodnje i usluga dužni su da planiraju i mere kojima obezbeđuju vršenje te proizvodnje i usluga, snabdevanje sirovinama, repromaterijalom, energijom i drugim potrebama na nivou utvrđenom u skladu sa zadacima iz planova odbrane koje samostalno donose i dodatnim zahtevima po osnovu zaključenih ugovora s organima javne vlasti koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije.

Planove iz stava 1. ovog člana utvrđuje rukovodilac pravnog lica.

Član 83

Organi jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom i svojim statutima, samostalno pripremaju i donose planove odbrane kojima planiraju svoju organizaciju za funkcionisanje lokalne samouprave u vanrednom ili ratnom stanju i planiraju mere i sredstva za rad pravnih lica iz njihove nadležnosti radi neposrednog zadovoljavanja potreba građana u ratnom ili vanrednom stanju u skladu sa zadacima Plana odbrane Republike Srbije.

Član 84

Pravna lica čija je osnovna privredna ili društvena delatnost u funkciji unapređenja operativnih sposobnosti snaga odbrane, izrađuju planove razvoja koji su saglasni Dugoročnom planu razvoja sistema odbrane Republike Srbije.

Izvodi iz planova iz stava 1. ovog člana su sastavni deo Plana odbrane Republike Srbije.

Vlada određuje pravna lica iz stava 1. ovog člana koja izrađuju svoje planove razvoja odbrane.

Član 85

Planovi razvoja i planovi odbrane moraju biti usklađeni.

Subjekti planiranja odbrane dužni su da usklađuju planove odbrane, u skladu s nastalim promenama i potrebama.

Član 86

Ministarstvo odbrane i organi državne uprave u skladu sa svojim nadležnostima u oblasti odbrane, dužni su da prate sprovođenje priprema za odbranu u sistemu odbrane i da o tome jednom godišnje podnesu izveštaj Vladi.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana organi državne uprave dostavljaju Vladi preko Ministarstva odbrane.

Ministarstvo odbrane koordinira izradu i izrađuje objedinjeni izveštaj iz stava 1. ovog člana i dostavlja Vladi na usvajanje.

Ministar odbrane najmanje jednom godišnje podnosi izveštaj predsedniku Republike i Vladi o stanju operativnih i funkcionalnih sposobnosti Vojske Srbije za izvršavanje dodeljenih misija i zadataka.

Vlada najmanje jednom godišnje izveštava Narodnu skupštinu o stanju priprema za odbranu u Republici.

Predlog za proglašenje ratnog ili vanrednog stanja

Član 87

Kada Narodna skupština na osnovu zajedničkog predloga predsednika Republike i Vlade utvrdi da su ispunjeni uslovi, donosi odluku o proglašenju ratnog ili vanrednog stanja.

Član 88

Zajednički predlog za proglašenje ratnog ili vanrednog stanja utvrđuje se na osnovu procene rizika i pretnji po bezbednost Republike i njenih građana.

Procena iz stava 1. ovog člana koju ministar odbrane istovremeno dostavlja predsedniku Republike i predsedniku Vlade, sadrži ocenu ugroženosti i posledice koje su usled toga nastupile ili mogu nastupiti.

Proglašenje vanrednog stanja može se predložiti i na delu teritorije Republike Srbije.

Odluka o proglašenju ratnog ili vanrednog stanja

Član 89

Odluka o proglašenju ratnog ili vanrednog stanja objavljuje se u skladu sa zakonom i istovremeno dostavlja predsedniku Republike i Vladi.

Odlukom o proglašenju vanrednog stanja utvrđuje se područje Republike Srbije na kojem se proglašava vanredno stanje, ako se ono proglašava na delu ugrožene teritorije Republike Srbije.

Sprovođenje planova odbrane u ratnom i vanrednom stanju

Član 90

Posle donošenja odluke Narodne skupštine o proglašenju ratnog ili vanrednog stanja, predsednik Republike naređuje sprovođenje Plana odbrane Republike Srbije.

Član 91

U ratnom i vanrednom stanju može se narediti odstupanje od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava samo u meri i obimu koje propiše Narodna skupština.

Predsednik Republike može narediti i druge mere za koje je ovlašćen zakonom.

Član 92

Po izdavanju naređenja predsednika Republike o sprovođenju Plana odbrane Republike Srbije:

- 1) građani, državni organi, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici postupaju u skladu s obavezama utvrđenim planovima mobilizacije na izvršavanju zadataka odbrane i odlukama Narodne skupštine i Vlade;
- 2) državni organi, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici preduzimaju mere i radnje za rad i vršenje svojih delatnosti u uslovima ratnog ili vanrednog stanja;
- 3) Vojska Srbije postupa u skladu s Planom mobilizacije Vojske, Planom upotrebe Vojske i odlukama predsednika Republike.

Odluka o ukidanju ratnog ili vanrednog stanja

Član 93

Kada prestanu uslovi zbog kojih je proglašeno ratno ili vanredno stanje, predsednik Republike i predsednik Vlade podnose Narodnoj skupštini predlog za donošenje odluke o ukidanju ratnog ili vanrednog stanja.

Donošenjem odluke iz stava 1. ovog člana prestaju da važe i naredbe i druga akta za preduzimanje naloženih mera.

Naredbe i druga akta iz stava 2. ovog člana predsednik Republike može staviti van snage i pre donošenja odluke o ukidanju ratnog ili vanrednog stanja.

Mere pripravnosti i mobilizacije

Član 94

Radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju bezbednost Republike Srbije i njenih građana, predsednik Republike naređuje mere pripravnosti i mobilizaciju.

Vlada naređuje preduzimanje mera i radnji potrebnih za izvršavanje obaveza Republike Srbije preuzetim članstvom u Ujedinjenim nacijama i potvrđenim međunarodnim ugovorima u oblasti odbrane.

Član 95

U slučaju napada na zemlju, svi građani u zemlji i inostranstvu, komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije i predstavnici državnih organa i pravnih lica dužni su da odmah po saznanju, ne čekajući poziv ili naređenje, postupe po svom utvrđenom rasporedu i obavezama utvrđenim Planom odbrane Republike Srbije.

Član 96

Na teritoriji na kojoj je proglašeno vanredno stanje, svi subjekti odbrane dužni su da za vreme vanrednog stanja preduzimaju mere iz okvira svojih nadležnosti, u skladu s naredbama i drugim aktima predsednika Republike, Vlade i drugih nadležnih organa.

Član 97

Mobilizacijom subjekti sistema odbrane iz mirnodopske organizacije i stanja prelaze na organizaciju za rad u ratnom i vanrednom stanju i uslove rada u ratnom i vanrednom stanju.

Mobilizacija po obimu može biti opšta ili delimična, a saopštava se javnim oglašavanjem ili pojedinačnim pozivom.

Mobilizacija se sprovodi prema Planu odbrane Republike Srbije.

Član 98

Opšta mobilizacija obuhvata sve subjekte sistema odbrane kojima su definisane obaveze u odbrani, kao i materijalna sredstva potrebna za odbranu zemlje.

Član 99

Delimična mobilizacija obuhvata potreban deo subjekata sistema odbrane kojima su definisane obaveze u odbrani, kao i materijalna sredstva potrebna za odgovor na izazove, rizike i pretnje.

Član 100

Delimična mobilizacija subjekata sistema odbrane i materijalnih sredstava za potrebe odbrane zemlje može se narediti radi provere spremnosti za izvršenje mobilizacije, u okviru planiranih vežbi i kontrole organizovanja priprema za odbranu.

Mobilizaciju iz stava 1. ovog člana za građane, državne organe, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kao i za materijalna sredstva naređuje predsednik Vlade, a za komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije i vojne obveznike raspoređene u Vojski Srbije - starešine na komandnim dužnostima u Vojski Srbije koje ovlasti predsednik Republike.

Član 101

Sprovođenje mobilizacije Vlada uređuje posebnim propisom.

Mere zaštite tajnih podataka

Član 102

Tajni podaci koji se odnose na sistem odbrane označeni kao podaci od interesa za nacionalnu bezbednost Republike Srbije, kao i tajni podaci nastali u radu komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije, čijim bi otkrivanjem neovlašćenim licima nastala šteta, štite se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita tajnosti podatka i ne mogu se učiniti dostupnim javnosti.

Tajnim podacima značajnim za sistem odbrane smatraju se:

- 1) podaci i dokumenta od značaja za sistem nacionalne bezbednosti, čijim bi otkrivanjem neovlašćenim licima mogla nastati šteta po interese i ciljeve u oblasti odbrane;
- 2) podaci o planovima upotrebe Vojske Srbije, ratnoj organizaciji i formaciji komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije, podaci o borbenim i drugim materijalnim sredstvima, odnosno vrstama pokretnih stvari namenjenih potrebama odbrane, čijim bi otkrivanjem neovlašćenim licima mogla nastati šteta po operativnu i funkcionalnu sposobnost Vojske Srbije;
- 3) podaci o patentima značajnim za odbranu zemlje i sredstvima i uređajima namenjenim odbrani koji su u procesu usvajanja i ispitivanja;
- 4) podaci o vojnim objektima i drugim nepokretnostima značajnim za odbranu zemlje, izuzev podataka koji su prema propisima o zaštiti životne sredine neophodni za procenu uticaja na životnu sredinu;
- 5) podaci o preduzetim merama, radnjama i postupcima sadržani u odlukama, naređenjima, saopštenjima i drugim aktima u oblasti odbrane zemlje, čije bi otkrivanje nanelo štetu interesima snaga odbrane.

Vlada na predlog Ministarstva odbrane bliže uređuje podatke značajne za sistem odbrane koji se moraju čuvati i štiti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita tajnosti podataka, poslove od posebnog značaja za sistem odbrane koje u državnim organima, preduzećima i drugim pravnim licima treba štiti primenom posebnih mera bezbednosti, kao i kriterijume za popunu radnih mesta na kojima se ovi zadaci i poslovi obavljaju.

Član 102a

Za vreme izvođenja vojnih vežbi radi bezbednosti ljudi i imovine, Ministarstvo odbrane može privremeno ograničiti slobodu kretanja na određenom području na kojem se vežba izvodi i odrediti mere za obezbeđenje u saradnji s ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove.

Član 102b

Zabranjen je pristup vojnim objektima i objektima od posebnog značaja za odbranu, kao i građenje u rejonima uz te objekte bez prethodne saglasnosti Ministarstva odbrane.

Zabranjeno je snimanje i objavljivanje snimaka vojnih objekata i rejona uz objekte bez prethodnog odobrenja Ministarstva odbrane.

Član 102v

Premer i istraživanja zemljišta (geodetska, geofizička, geološka, hidrološka, arheološka i dr.) u rejonima uz objekte od posebnog značaja za odbranu mogu vršiti pravna lica koja za to dobiju odobrenje nadležnog organa uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva odbrane u pogledu mera zaštite tajnih podataka.

Radovi na premeru zemljišta u graničnom pojasu i priobalnim unutrašnjim plovnim putevima i radovi na povezivanju s odgovarajućim premerima susednih zemalja mogu se izvoditi samo po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva odbrane u pogledu bezbednosnih interesa i potreba odbrane.

Član 102g

U kartografske i druge publikacije ne smeju se unositi podaci o vojnim objektima i rejonima uz te objekte i drugim objektima iz člana 102b ovog zakona, kao ni drugi podaci koji su od interesa za odbranu.

Snimanje iz vazduha teritorije Republike Srbije za potrebe premera zemljišta i unutrašnjih plovnih puteva i graničnog pojasa za potrebe planiranja i izgradnje i uređivanja teritorije za potrebe odbrane i planiranje, izgradnju i premeštanje vojnih kompleksa i baza za potrebe izvršavanja misija i zadataka Vojske Srbije, vrše nadležne vojne službe u čijem su delokrugu ovi poslovi.

Podatke o vojnim objektima i rejonima uz te objekte i drugim objektima od posebnog značaja za odbranu i druge podatke koji su od interesa za odbranu koji se ne smeju unositi u kartografske i druge publikacije utvrđuje Vlada.

Glava IX FINANSIRANJE ODBRANE

Član 103

Republika Srbija iz budžeta finansira zadatke i obaveze u oblasti odbrane i zadatke koje postavlja privrednim društvima, drugim pravnim licima, kao i preduzetnicima u delu koji prevazilazi obim njihovih priprema.

Autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave iz sopstvenog budžeta finansiraju zadatke odbrane koji su utvrđeni kao njihova prava i obaveze.

Privredna društva, druga pravna lica, kao i preduzetnici iz sopstvenih izvora finansiraju zadatke odbrane koji su utvrđeni kao njihova prava i obaveze.

Sredstva za rad Ministarstva odbrane i Vojske Srbije

Član 104

Sredstva za funkcionisanje Vojske Srbije obezbeđuje Ministarstvo odbrane u okviru budžeta Republike Srbije.

Ministarstvo odbrane može da ostvaruje dopunska sredstva pružanjem usluga u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Ministarstvo odbrane, pod uslovima i u postupku propisanim zakonom kojim se uređuje javno-privatno partnerstvo, može zaključivati dugoročne sporazume o uspostavljanju saradnje s privatnim partnerima u delatnostima od značaja za odbranu radi obezbeđenja finansiranja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja vojnih objekata i pružanja usluga po osnovu usvojenih programa i projekata razvoja sistema odbrane, o čemu odlučuje Vlada na predlog Ministarstva odbrane.

Ministar odbrane, u okviru odobrenih aproprijacija, vrši raspored novčanih sredstava organizacionim jedinicama Ministarstva odbrane, komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije, kao i vojnim jedinicama i vojnim ustanovama koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane.

Ministar odbrane posebnim propisom uređuje materijalno i finansijsko poslovanje u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, u skladu sa propisima kojima se reguliše materijalno i finansijsko poslovanje budžetskih korisnika.

Ministarstvo odbrane zbog specifičnosti poslova korisnika iz stava 3. ovog člana može imati devizni račun kod Narodne banke Srbije ili, po odobrenju ministra finansija, kod ovlašćene banke za plaćanja koja ne mogu da se izvrše preko Narodne banke Srbije u skladu sa zakonom.

Sredstva za posebne namene

Član 105

Nepokretnim stvarima za posebne namene smatraju se: zemljište, zgrade, podzemni i nadzemni objekti s pratećom infrastrukturom, koji se u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije koriste za vojne potrebe, kao i druge nepokretne stvari koje se nalaze u vojnom krugu.

Nepokretnosti iz stava 1. ovog člana su u svojini Republike Srbije.

Način pribavljanja, raspolaganja, korišćenja, upravljanja i održavanja nepokretnih stvari iz stava 1. ovog člana propisuje ministar odbrane.

Način vođenja posebne evidencije o nepokretnostima iz stava 1. ovog člana i vrednosno praćenje pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje državni premer i katastar, kao i način i postupak popisa nepokretnosti, propisuje ministar odbrane.

Pristup nepokretnim stvarima za posebne namene, van slučajeva njihovog redovnog korišćenja, dozvoljen je samo po prethodno pribavljenom odobrenju ministra odbrane.

Prava na nepokretnostima posebne namene koje koriste Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije upisuju se u javnu knjigu o evidenciji nepokretnosti i prava na njima, u skladu sa zakonom i u evidenciju vojnih nepokretnosti, na način koji propiše ministar odbrane.

Član 105a

Stabilnu specifičnu opremu koja se koristi u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije čine sve nepokretne stvari koje u toku eksploatacije rade u uslovima posebnog rizika, kao što su: kotlovi, oprema pod pritiskom, uređaji na gas, uređaji koji se koriste u eksplozivnoj sredini, instalacije i druga specifična oprema u oblasti odbrane.

Stabilna specifična oprema iz stava 1. ovog člana podleže tehničkoj kontroli koju vrše odgovorna stručna lica u Ministarstvu odbrane.

Način i uslove za obavljanje poslova tehničke kontrole nad stabilnom specifičnom opremom propisuje ministar odbrane.

Član 106

Pokretnim stvarima za posebne namene smatraju se: naoružanje i vojna oprema, sredstva dvostruke namene obuhvaćena Nacionalnom kontrolnom listom, vojna prevozna sredstva (vazduhoplovi, plovni objekti, motorna vozila i dr.), koja se koriste za službene potrebe, potrošni materijal, alati, pribori, uređaji, delovi, sklopovi, specijalna maziva i tečnosti za funkcionisanje i održavanje naoružanja i vojne opreme i sredstava dvostruke namene i oprema (računari, računarska oprema i računarski sistemi, reprografska i birotehnička oprema, telekomunikaciona sredstva, etaloni i referentni materijali, specifična i druga laboratorijska i ispitno-merna oprema) i softveri (informacioni i komandno-informacioni sistemi) koje Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije koriste za potrebe odbrane, bezbednosti i vojne potrebe.

O pribavljanju i raspolaganju pokretnim stvarima iz stava 1. ovog člana pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje javna svojina odlučuje ministar odbrane, odnosno lica u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije koja on ovlasti.

Vrste pokretnih stvari iz stava 1. ovog člana, način korišćenja, upravljanja, održavanja, vođenja evidencija o stanju, vrednosti i kretanju i rokove za njihovu upotrebu i čuvanje propisuje ministar odbrane.

Član 106a

Biološkim sredstvima za posebne namene smatraju se: službene životinje, životinje za naučnoistraživačke, biomedicinske i obrazovne svrhe i druge životinje, na osnovu posebne odluke ministra odbrane.

Način pribavljanja, evidentiranja, raspolaganja i upotrebe bioloških sredstava iz stava 1. ovog člana propisuje ministar odbrane.

Sredstva za razvojne potrebe

Član 107

Za potrebe razvoja, modernizacije naoružanja i vojne opreme i jačanja odbrambene moći, Republika Srbija može da osniva budžetske fondove za razvoj kapaciteta i proizvodnih programa odbrambene industrije.

Za potrebe obezbeđivanja sredstava za finansiranje stambenih potreba profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i zaposlenih u Ministarstvu odbrane može se osnovati budžetski fond.

Fondovi iz stava 1. i 2. ovog člana osnivaju se na neodređeno i određeno vreme na osnovu posebnog zakona.

Glava IXa VOJNO PRAVOBRANILAŠTVO

Član 107a

Vojno pravobranilaštvo je posebna organizaciona jedinica Ministarstva odbrane koja preduzima pravne radnje i pravna sredstva radi ostvarivanja i zaštite imovinskih prava i interesa Republike Srbije u pogledu sredstava koja koriste Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije u skladu sa ovim zakonom.

U zastupanju Ministarstva odbrane i Vojske Srbije pred sudovima i drugim nadležnim organima, Vojno pravobranilaštvo ima položaj zastupnika Republike Srbije - Ministarstva odbrane i Vojske Srbije s pravima i dužnostima propisanim za državno pravobranilaštvo, osim zastupanja pred stranim i međunarodnim sudovima i arbitražama i pred drugim nadležnim organima u inostranstvu.

Član 107b

Vojno pravobranilaštvo u pravnim postupcima pred sudovima, organima uprave i drugim nadležnim organima zastupa Ministarstvo odbrane i Vojsku Srbije kada imaju položaj stranke ili umešača o čijim pravima i obavezama se odlučuje u tim postupcima.

Kada je propisano da je u određenom postupku ili za preduzimanje samo određene radnje u postupku obavezno zastupanje stranke od strane advokata, Vojno pravobranilaštvo je ovlašćeno da preduzima zastupanje pod istim uslovima kao i advokat.

Vojno pravobranilaštvo prati i proučava pravna pitanja od značaja za rad Ministarstva odbrane i Vojske Srbije kada je to od značaja za zaštitu imovinskih prava i interesa Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i o uočenim problemima obaveštava ministra odbrane i druge nadležne organe.

Vojno pravobranilaštvo je ovlašćeno da pokrene postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti propisa i opštih akata ako oceni da su propisom, odnosno opštim aktom povređena imovinska prava i interesi Republike Srbije u pogledu sredstava koja koriste Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije za potrebe odbrane i bezbednosti ili zakonom utvrđen položaj Vojske Srbije.

Vojno pravobranilaštvo daje pravna mišljenja na modele, odnosno nacрте pravnih poslova koje Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije zaključuju sa drugim pravnim subjektima, ako ti pravni poslovi za predmet imaju imovinska prava i obaveze Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Vojno pravobranilaštvo može na zahtev drugog pravobranilaštva pružiti stručnu pomoć ili preuzeti zastupanje.

Vojno pravobranilaštvo pre pokretanja parnice ili drugog sudskog ili upravnog postupka ili u toku tog postupka preduzima potrebne mere radi sporazumnog rešavanja spornog odnosa.

Vojno pravobranilaštvo može po potrebi angažovati sudske veštake odgovarajuće struke sa liste sudskih veštaka.

Član 107v

Sudovi, organi uprave i drugi nadležni organi dužni su da u stvarima u kojima je predviđeno zastupanje od strane Vojnog pravobranilaštva dostavljaju sva pismena neposredno Vojnom pravobranilaštvu.

Dostavljanje pismena izvršeno suprotno odredbi stava 1. ovog člana ne proizvodi pravno dejstvo.

Troškovi zastupanja u postupcima pred sudom, organom uprave i drugim nadležnim organom priznaju se Vojnom pravobranilaštvu po propisima o nagradi i naknadi troškova za rad advokata.

Ostvareni prihodi u zastupanju predstavljaju prihod Republike Srbije.

Član 107g

Vojnog pravobranioca i zamenike vojnog pravobranioca postavlja ministar odbrane.

Za vojnog pravobranioca i zamenike vojnog pravobranioca može biti postavljeno lice koje ispunjava uslove propisane za postavljenje državnog pravobranioca, odnosno zamenika državnog pravobranioca.

Član 107d

Zaposleni u Vojnom pravobranilaštvu su: sekretar Vojnog pravobranilaštva, pravobranilački pomoćnici, pravobranilački pripravnici i drugi profesionalni pripadnici Vojske Srbije zaposleni na administrativno tehničkim i drugim pratećim poslovima od značaja za rad Vojnog pravobranilaštva.

Na prava i obaveze vojnog pravobranioca, zamenika vojnog pravobranioca i zaposlenih u Vojnom pravobranilaštvu primenjuju se propisi o službi u Vojski Srbije.

Član 107đ

Organizaciju rada i uređenje Vojnog pravobranilaštva, shodno propisima za rad pravobranilaštva Republike Srbije, uređuje ministar odbrane, uz saglasnost Vlade.

Glava X

PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOST ZAPOSLENIH U MINISTARSTVU ODBRANE

Član 108

Poslove državne uprave u Ministarstvu odbrane obavljaju državni službenici, nameštenici i profesionalni pripadnici Vojske Srbije, koji su raspoređeni u Ministarstvo odbrane.

Kancelarijsko poslovanje u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije uređuje Vlada.

Član 108a

Odredbe ovog zakona o pravima, obavezama i odgovornosti zaposlenih u Ministarstvu odbrane jednako se odnose na žene i muškarce.

Član 109

Sastavni deo Pravilnika o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu odbrane je pregled broja sistematizovanih radnih i formacijskih mesta profesionalnih pripadnika Vojske Srbije raspoređenih u Ministarstvo odbrane i vojnim jedinicama i vojnim ustanovama u kojima se ne obavljaju poslovi iz nadležnosti Ministarstva odbrane, a koji su organizaciono i funkcionalno vezani za Ministarstvo odbrane.

Član 110

Radni odnos u Ministarstvu odbrane može zasnovati lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima, mora da ispunjava i posebne uslove propisane za profesionalna vojna lica, koje uređuje ministar odbrane.

Profesionalno vojno lice kome je prestala služba u Vojsci Srbije po potrebi službe, neposrednim prijemom može se primiti u Ministarstvo odbrane u svojstvu državnog službenika, odnosno nameštenika na upražnjeno radno mesto.

Član 111

Zbog posebnih uslova rada, težine i prirode zadataka i poslova, zaposlenim, postavljenim i imenovanim licima i licima na položaju u Ministarstvu odbrane Vlada, na predlog ministra odbrane, posebnim aktom može uvećati plate do 20% u odnosu na plate zaposlenih, postavljenih i imenovanih lica i lica na položaju u drugim ministarstvima.

Član 111a

Ministar odbrane propisuje način i kriterijume za rešavanje stambenih potreba zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije uz saglasnost Vlade.

Glava XI KAZNE NE ODREDBE

Član 112

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 250.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) ako ne postupi po nalogu ovlašćenog lica za inspeksijske poslove (član 17. stav 2);
- 2) ako Ministarstvu odbrane ne dostavi podatke od značaja za odbranu iz svog delokruga (član 27. stav 1. i član 62. stav 3);
- 3) ako nadležnom organu ne dostavi podatke iz programa svog naučnoistraživačkog rada i razvoja ili o svom naučnoistraživačkom dostignuću ili saznanjima značajnim za odbranu zemlje, ili ako nadležnim organima ne stavi na uvid ili ne preda na korišćenje podatke od značaja za odbranu zemlje kojima raspolaže (član 71);
- 4) ako organ nadležan za standardizaciju i tipizaciju proizvoda i usluga, objekata ili uređaja od posebnog značaja za odbranu zemlje ne pribavi saglasnost Ministarstva odbrane (član 72. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 dinara i lice u državnom organu čiju je odgovornost utvrdio nadležni organ.

Član 113

Novčanom kaznom od 250.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) (*brisana*)
- 2) ako bez saglasnosti nadležnog organa izmeni namenu proizvodno-tehnološke celine koja služi za proizvodnju predmeta ili vršenje usluga od posebnog značaja za odbranu zemlje (član 66. stav 1);

3) ako kao korisnik objekata od posebnog značaja za odbranu ne preduzima propisane mere zaštite tih objekata (član 67. stav 2);

4) ako se pri projektovanju, izgradnji i rekonstrukciji investicionih objekata i skloništa i izradi prostornih i urbanističkih planova ne pridržava posebnih uslova i zahteva u pogledu odbrane ili ne postupa u skladu s posebnim merama i zahtevima Ministarstva odbrane (član 68);

5) ako ne obezbedi prvenstveno prevoženje odnosno vršenje usluga za potrebe Vojske Srbije za vreme ratnog ili vanrednog stanja ili pri mobilizaciji Vojske Srbije (član 73);

6) ako svoje pripreme i izvršavanje drugih zadataka i poslova ne uskladi sa Planom odbrane Republike Srbije i odlukama i zahtevima nadležnih organa (član 24. stav 2. tačka 3) i član 82. stav 1);

7) ako ne izradi plan odbrane i ako ne izradi plan razvoja (član 24. stav 2. tačka 4), član 28. tačka 2), član 29. stav 2. tačka 1) i član 84. stav 1);

8) ako ne usklađuje planove odbrane u skladu s nastalim promenama i potrebama (član 85. stav 2);

9) ako nadležnom organu ne dostavlja izveštaje o sprovođenju priprema za odbranu (član 86. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 35.000,00 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 35.000,00 dinara i lice u državnom organu čiju je odgovornost utvrdio nadležni organ.

Član 114

Novčanom kaznom od 500.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) ako u obavljanju svoje redovne delatnosti ne vrši poslove odbrane zemlje koji se odnose na planiranje, organizovanje, pripremanje i osposobljavanje za rad u ratnom ili vanrednom stanju (član 62. stav 1);

2) ako ne planira mere za rad u ratnom ili vanrednom stanju kojima se obezbeđuje vršenje proizvodne odnosno uslužne delatnosti, u skladu s potrebama utvrđenim Planom odbrane Republike Srbije (član 64);

3) ako nadležni organ pre izdavanja odobrenja za izgradnju i rekonstrukciju objekata i postrojenja koji se nalaze u blizini objekata, instalacija i uređaja, koji su namenjeni potrebama odbrane ili su od posebnog značaja za odbranu ne pribavi saglasnost Ministarstva odbrane (član 69. stav 2);

4) ako pri izboru, izgradnji ili razvoju velikih tehničkih sistema značajnih za odbranu zemlje, ili pri nabavci tehničkog sredstva značajnog za funkcionisanje tog sistema ne obezbedi usklađenost tog sistema s potrebama odbrane zemlje, ili ako s programom koji se odnosi na izgradnju i razvoj tog sistema ne upozna nadležni organ, ili ako ne postupi po zahtevu nadležnog organa (član 70. st. 1. i 2);

5) ako bez prethodnog odobrenja ili protivno izdatom odobrenju uveze ili izveze proizvod, predmet ili uređaj od posebnog značaja za odbranu zemlje (član 72. stav 2);

6) ako pri donošenju osnova gazdovanja šumama s posebnom namenom za potrebe odbrane zemlje ne postupi po zahtevu nadležnog organa ili ako se u sprovođenju tih osnova ne pridržava tog zahteva (član 74);

7) ako na propisani način ne izvršava obavezu informisanja građana (član 75);

8) ako ne izrađuje posebne planove kojima obezbeđuje izvršavanje svojih obaveza u slučaju elementarnih i drugih većih nepogoda u miru (član 82. stav 2);

9) ako ne izvršava obaveze iz Plana odbrane Republike Srbije, ili ne postupa u skladu s odlukama Narodne skupštine, Vlade i predsednika Republike u ratnom ili vanrednom stanju, ili ne preduzima planirane mere za rad i vršenje svoje delatnosti u tim uslovima (član 92);

10) ako po saznanju za napad na zemlju ne postupi po obavezama utvrđenim Planom odbrane Republike Srbije ne čekajući naređenje nadležnog organa (član 95);

11) ako ne preduzima mere iz okvira svojih nadležnosti, u skladu s naredbama i drugim aktima predsednika Republike odnosno nadležnih organa, na teritoriji na kojoj je proglašeno vanredno stanje (član 96);

12) ako ne preduzima propisane mere na zaštiti tajnih podataka (član 102);

13) ako ističe i nosi znak, simbole i druga obeležja Ministarstva odbrane na način kojim se narušava ugled Ministarstva odbrane (član 14a);

14) ako bez odobrenja ministra odbrane koristi naziv, simbole i druga obeležja Vojske Srbije (član 33. stav 3).

Novčane kazne iz stava 1. tač. 13) i 14) ovog člana odnose se i na udruženja.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 50.000,00 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 35.000,00 do 50.000,00 dinara i lice u državnom organu čiju je odgovornost utvrdio nadležni organ.

Član 115

Novčanom kaznom od 300.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik:

- 1) ako ne planira mere za rad u ratnom i vanrednom stanju kojima se obezbeđuje vršenje proizvodne odnosno uslužne delatnosti, u skladu s potrebama utvrđenim Planom odbrane Republike Srbije (član 64);
- 2) ako ne izvršava obaveze po zahtevu nadležnih organa za prioriternom proizvodnjom i uslugama u skladu s ugovorom (član 65);
- 3) ako bez saglasnosti nadležnog organa izmeni namenu proizvodno-tehnološke celine koja služi za proizvodnju ili vršenje usluga od posebnog značaja za odbranu zemlje (član 66. stav 1);
- 4) ako se pri projektovanju, izgradnji i rekonstrukciji investicionih objekata i izradi prostornih i urbanističkih planova ne pridržava posebnih uslova i zahteva u pogledu potreba odbrane ili ne postupi u skladu s propisanim merama i zahtevima Ministarstva odbrane (član 68. stav 3);
- 5) ako ističe i nosi znak, simbole i druga obeležja Ministarstva odbrane na način kojim se narušava ugled Ministarstva odbrane (član 14a);
- 6) ako bez odobrenja ministra odbrane koristi naziv, simbole i druga obeležja Vojske Srbije (član 33. stav 3).

Član 116

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara kazniće se za prekršaj građanin:

- 1) ako ne postupi po rasporedu na druge dužnosti u ratnom i vanrednom stanju, po odluci nadležnog organa (član 47. stav 2);
- 2) ako nakon proglašenja ratnog ili vanrednog stanja ne nastavi obavljanje poslova na svom radnom mestu (član 52. stav 1);
- 3) ako nakon proglašenja ratnog ili vanrednog stanja odbije da postupi po izmenjenom rasporedu ili po raspoređivanju u druga pravna lica (član 52. stav 2);
- 4) ako ne postupa po nalogu nadležnog organa kada je utvrđena vojna, radna ili materijalna obaveza odnosno obaveza učešća u civilnoj zaštiti (član 60).

Član 117

Za neizvršavanje poslova i zadataka odbrane, postupanje suprotno zakonu i odlukama nadležnog organa i za ostale radnje koje imaju elemente krivičnog dela, odgovornost se utvrđuje u skladu s propisima o krivičnoj odgovornosti.

Glava XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 118

Vlada i drugi organi državne uprave, koji su ovim zakonom ovlašćeni za donošenje propisa za izvršavanje ovog zakona, te propise doneće u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Plan odbrane Republike Srbije doneće Vlada u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi doneti radi izvršenja Zakona o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 i 3/02), ostaju na snazi do donošenja propisa za izvršenje ovog zakona, osim odredaba koje su u suprotnosti s ovim zakonom ili drugim zakonima.

Član 119

Ministarstvo odbrane i drugi organi državne uprave uskladiće svoju organizaciju i rad na izvršavanju poslova i zadataka odbrane u skladu s ovim zakonom, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije nastavljaju da koriste sredstva za posebne namene za potrebe odbrane i Vojske Srbije.

Član 120

Do donošenja Plana odbrane Republike Srbije, u slučaju ugroženosti Republike Srbije i njenih građana primenjuje se Plan odbrane državne zajednice Srbije i Crna Gora.

Član 121

Organi autonomnih pokrajina, organi jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna lica, kao i preduzetnici dužni su da u roku od šest meseci od donošenja propisa iz člana 118. ovog zakona, usaglase svoja opšta akta i planove odbrane, u skladu s ovim zakonom i propisima koji su doneti na osnovu njega.

Član 122

Do donošenja propisa o materijalnoj obavezi građana i pravnih lica, ostaju na snazi odredbe čl. 26. do 30. i člana 39. Zakona o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 i 3/02) i podzakonska akta za njihovo izvršavanje.

Član 123**

(Prestao da važi)

Član 124

Do donošenja propisa o civilnoj zaštiti, ostaju na snazi odredbe čl. 49. do 66. Zakona o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 i 3/02) i podzakonska akta za njihovo izvršavanje.

Propisi doneti na osnovu čl. 73. do 86. Zakona o odbrani ("Službeni glasnik RS", br. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93 i 48/94) ostaju na snazi do donošenja Zakona o civilnoj zaštiti.

Član 125

Radi informisanja javnosti o zakonskim promenama u oblasti odbrane i Vojske Srbije i drugim zakonima koji se odnose na bezbednost zemlje i međunarodnu saradnju u oblasti odbrane i vojnu saradnju, Ministarstvo odbrane dva puta godišnje objavljuje informacije za javnost s listom zakona i objašnjenjem o zakonskim promenama.

Prvu informaciju iz stava 1. ovog člana Ministarstvo odbrane objaviće u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 126

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 i 3/02), osim odredaba čl. 26. do 30. i člana 39, odredaba Glave VI - Bezbednost i mere zaštite (čl. 67. do 86) i odredaba čl. 49. do 66, koje ostaju na snazi do donošenja posebnih zakona;
- 2) Zakon o merama za slučaj vanrednog stanja ("Službeni glasnik RS", broj 19/91);
- 3) Zakon o odbrani ("Službeni glasnik RS", br. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93 i 48/94), osim odredaba Poglavlja VI - Civilna zaštita (čl. 73. do 86), koje ostaju na snazi do donošenja Zakona o civilnoj zaštiti.

Član 127

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani

("Sl. glasnik RS", br. 10/2015)

Član 50

Propisi za izvršenje ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 51

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o odbrani

("Sl. glasnik RS", br. 36/2018)

Član 34

Propisi doneti za izvršavanje Zakona o odbrani ("Službeni glasnik RS", br. 116/07, 88/09, 88/09 - dr. zakon, 104/09 - dr. zakon i 10/15) uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36

Uredba o kriterijumima i postupku dodele sredstava za učešće u finansiranju programa rada udruženja koja se zasnivaju na aktivnostima od značaja za odbranu ("Službeni glasnik RS", br. 100/08, 3/14 i 37/15) primenjuje se do stupanja na snagu propisa kojim će biti uređeni kriterijumi i postupak za sticanje statusa udruženja od posebnog značaja za odbranu i dodela sredstava za finansiranje projekata i aktivnosti udruženja u oblastima od značaja za odbranu.

Član 37

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".